Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го СІЧНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 27, 1982 No. 16. VOL. LXXXIX.

МИРЯНСЬКІ З'ЇЗДИ ВІДЗНАЧАТЬ ЮВІЛЕЙ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Рим, Італія. (УПСО). — В рамках ювілейних святкувань 90-ліття Патріярха Йосифа будуть проведені в Римі в половині лютого 1982 року різні імпрези та ювілейні торжества. Серед них на особливу увагу заслуговує організований Українським Патріярхальним Світовим Об'єднанням Четвертий Конгрес Мирян, що відбудеться 14-15-го лютого в Домус Маріє при вулиці Аврелія. Конгреси мирян є студійно-програмовими зустрічами, які мають за завдання поглиблювати суспільно-релігійну думку та визначувати практичні завдання мирянського руху.

Темою цьогорічного конгресу є „Українська Католицька Церква в обличчі ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України". В трьох сесіях та конгресових зустрічах говоритимуть три єпископи, п'ять священиків і п'ять мирян. Поза головними сесіями конгресу, відбудеться окремий форум молоді, темою якого буде: „Бути з Христом, бути в Церкві — виклик сучасній молоді". Тут виступлять з короткими експозе до головної теми шість промовців з-поміж молодих священиків та студіюючої молоді.

Українське Патріярхальне Світове Об'єднання теж влаштовує свій IV делегатський З'їзд 16-го лютого, на якому діюча президія УПСО складе звіти із майже трирічної праці та будуть обрані нові керівні органи. У з'їзді візьмуть участь делегати крайових товариств та патріярхальних об'єднань із західньоєвропейських країн, Північної Америки та Австралії.

Крім цих мирянських імпрез, відбудеться в Римі в днях 14-18-го лютого ряд інших релігійних та культурно-суспільних урочистостей; у деяких з них візьме участь Блаженніший Патріярх особисто. Головний день святкування припадає на середу, 17-го лютого, день уродин Патріярха Йосифа. Організатори сподіються участи від 400 до 500 осіб з різних країн, в тому і більшости української католицької ієрархії.

В КОНГРЕСІ ЗСА ВІДЗНАЧАТЬ РОКОВИНИ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

Вашингтон. — Вже від довгих літ з приводу січневих дат державної незалежности-самостійности та соборности України в Конгресі ЗСА конгресові наради розпочинаються відповідними молитвами, що їх відмовляють українські духовники, священики чи єпископи обох віровизнань, православних чи католицьких.

Крім того, від кількох років за ініціятивою столичного Відділу УККА, коли головою Відділу УККА був св. п. полк. Василь Рибак, в тісній співпраці з Централею УККА, впроваджено ще додаткову імпрезу з приводу незалежности України в Конгресі ЗСА, а саме т.зв. „Конгресові прийняття". На ці прийняття приходять члени обидвох палат, як теж визначні політики, журналісти, включно з кореспондентами з „Голосу Америки", що пересилають звідомлення в Україну, і чимало провідних особистостей від інших етнічних груп. Дуже часто бувають теж дипломати чужинецьких амбасад.

Цього року в 64-ту річницю самостійности й 63-ту річницю соборности України таке конгресове прийняття відбудеться під патронатом сенаторів Алфонса Д'Амато, республіканця зі стейту Ню Йорк, та Кристофера Дадда, демократа зі стейту Коннектикат в четвер, 28-го січня 1982 року, о год. 6-ій вечері в сенатському будинку ім. Дірксена, число кімнати 1318 при вулиці Конституції і 1-ій авеню, північний схід.

Вступ на цю імпрезу коштує 10 дол. від працюючих, а емерити і студенти по 5 дол., що включає перекуску й напитки. По ближчі інформації треба звертатись до бюра УККА у Вашингтоні на число телефону (202) 638-0988.

Український мистець чудом врятувався від вогню

Ню Йорк, Н. Й. — Минулого тижня засоби масової інформації присвятили багато уваги врятуванні українського мистця-маляра Денізія Шолдри, який, попавши у загрозу вогню під час великої пожежі в будинку, в якому він працює мистецьким реставратором, зумів врятуватися при допомозі пожежників силою волі, і, як це він сам заявив кореспондентам „задержанням абсолютного спокою і молитвою до Бога".

Комендант пожежної станиці Карл Круз заявив у розмові з кореспондентами, що Д. Шолдра знаходився у безпосередній загрозі і тільки хвилини ділили його від смерти у пожежі.

Працюючи в майстерні над реставрацією потерпілих у вогні мистецьких творів, 56-річний „український емігрант" Д. Шолдра, як писала про випадок газета „Ню Йорк Пост", раптом побачив клуби диму, які почали наповняти його приміщення. „Я повідомив спочатку пожежну сторожу про випадок, а потім швидко вибіг на дах будинку і снігом почав натирати обгорілі місця мого одягу", — розповідав опісля в шпитальній кімнаті Д. Шолдра.

Пожежники думали, що в будинку вже нема нікого, як раптом на даху будинку показалась сильветка людини. Вони тоді скерували водяні труби в сторону Д. Шолдри, щоб в цей спосіб охороняти його від вогню, який скоро наближався до нього. Вміжчасі інші пожежники робили заходи, щоб врятувати загроженого і їхні заходи увінчалися успіхом.

Мистець Д. Шолдра є вже від багатьох років членом УНСоюзу у 25-му Відділі в Джерзі Сіті.

„Австралійська Україна" — у ЛМКлюбі

Ню Йорк, Н. Й. — Заходами Наукового Товариства ім. Шевченка й Літературно-Мистецького Клюбу тут відбудеться в п'ятницю, 29-го січня ц.р., виступ голови Австралійського НТШ д-ра Романа Микитовича на тему „Австралійська Україна", при чому доповідач ілюструватиме свою доповідь прозірками.

Д-р Роман Микитович, народжений 60 років тому у Львові, скінчив там Українську Академічну Гімназію, після ветеринарних студій у Львові дістав диплом ветеринарного лікаря у Ляйпцігу й докторат у Мюнхені. Має біля 100 власних наукових публікацій з ділянок екології, поведінки звірят у природі й „функцій нюхового змислу" у звірят. Працює, як старший науковий дослідник в державних установах в Австралії, але роз'їздить по різних країнах світу.

Французькі соціялісти зазнають невдач

Париж, Франція. — Тріюмфальний похід французьких соціялістів, які здобули перемогу у виборах на президента Франції, а відтак блискучо перемогли у парляментарних виборах, перервався й вони зазнали дві болючі невдачі на протязі двох днів. Ще в суботу 16-го січня, Конституційна рада республіки відкинула соціялізаційний плян уряд, який схвалив парлямент, з оглядів на те, що в ньому були точки, які протиставляться конституції, а в неділю 17-го січня, в додаткових виборах на чотири опорожнені місця в парляменті, соціялісти програли.

Зокрема болюча для соціялістів невдача у додаткових виборах. Хоч йдеться тільки про чотири голоси в парляменті, які не можуть змінити висліду голосування, але з тих чотирьох опорожнених місць три були обсаджені раніше соціялістичними депутатами й перебрання їх противниками соціялістичного уряду вказує на зростаюче невдоволення соціялістами серед виборців. Соціялісти пробують заперечувати зростаюче невдоволення їхньою політикою, а мотивують це звичайною перемінчивою зміною льокальних настроїв, викликаною місцевими проблемами.

Одначе французькі коментатори добачують ще й інший, невигідний для соціялістів момент. Французькі комуністи не віддали своїх голосів на соціялістичних кандидатів, бо незадоволені поставою Франції у справі Польщі та в інших міжнародних справах, в яких зацікавлена Москва, і через те соціялісти не могли виграти. З того французи роблять висновок, що без співпраці комуністів соціялістична партія не має виглядів перемагати у виборах. Таке узалежнення соціялістів від комуністів компромітує їх в очах населення, а в політиці раніше, чи пізніше зробить їх залежними від комуністів.

В березні відбудуться у Франції вибори до провінційних органів і їхній вислід підтвердить антисоціялістичні настрої серед виборців, або виявить, що програна в додаткових виборах була справді льокального характеру. Одначе різні соціялістичні елементи пропонують уже розпочати перебудовувати внутрішню політичну структуру Франції. Радикальні соціялістичні елементи пропонують проводити такі законні зміни, які ослаблюватимуть правицю, позбавляючи законно впливів ті інституції, у яких вони мають більшість тепер і в майбутньому можуть осягнути. Першим кроком вони пропонують позбавити ухвалою парляменту Конституційну раду її права відкинути схвалений парляментом закон.

Проходять персональні зміни в керівництві КНР

Пекін, КНР. — В грудні минулого року прем'єр уряду КНР Джао Дзіянг опублікував обширний економічний звіт. У тому звіті він заповів не тільки зміни методів і політики в економіці КНР, але також великі персональні зміни. Тепер надходять вістки з Китаю, що з новим роком щораз більше старих працівників у пенсійному віці добровільно резигнують і передають пости в молодші руки.

Шія Бангшуан, керівник адміністраційного апарату КНР, подав, що в Китаю є майже 1,000 міністрів, заступників міністрів і бюрократів на подібних рангою постах. Поділ функцій і компетенцій мж тою великою кількістю керівних діячів не раз такий неясний, що між ними постійно виникають непорозуміння і дебати, що хто має робити. Під тими міністрами й найвищими керівниками працює 20 мільйонів партійних і державних бюрократів. Кожен з них, очевидно, боронить свої інтереси. Між ними є ще багато активних керівників колишньої культурної революції, які ще не позбулися своїх поглядів і навичок з того періоду. А там, де вони творять значніше скупчення, вони пробують переводити в життя настанови, які вже давно перестали зобов'язувати.

В Китаю немає пляну й закону про відхід на пенсію. Старих працівників, як і взагалі людей старшого віку там шанують і вони здебільшого самі рішають, коли їм іти на пенсію. Тому що високі урядники, а тим паче міністеріяльні ранги, мають ще різні додаткові привілеї — мешкання, доступ до окремих крамниць, облегчений транспорт тощо — то ж з відходом на пенсію вони не спішаться. Тому урядові чинники КНР шукають шляхів, щоб тим, які добровільно підуть на пенсію, дати якийсь еквівалент в почестях, а також у вигодах. За вказівками з Пекіну всіх тих пенсіонерів, які ще можуть чимось допомогти, ангажують як дорадників, почесних президентів і голів і т.д. Але це при великому числі кандидатів викликає труднощі.

Дотепер наслідком тієї кампанії зрезигнувало 13 заступників міністрів, а деякі з них були в такому стані, що без фізичної допомоги вже не могли пересуватися з місця на місце. Величину тієї проблеми ілюструє не лише факт, що китайська бюрократія нараховує 20 мільйонів осіб, але наприклад така картина: В невеликому місті Тіянджін 102 урядники пішли одного дня на пенсію, а інші збираються. Перша група тих, що пішли на пенсію, майже без винятку покидали свої бюра й столики при допомозі молодших урядників, або членів родин, які в тій цілі прийшли до їхніх бюр.

Починається новий цикл курсів в Українському Музеї

Ню Йорк, Н. Й. — Техніки виконання виробів кількох видів українського народного мистецтва можна навчитися на курсах і заняттях, що відбуваються тут при Українському Музеї. Від 6-го лютого до 10-го квітня 1982 року працюватимуть курси деревoрізьби та вишивання. У березні і квітні будуть одноденні заняття, на яких можна вчитися мистецтва виконання українських писанок.

Курси деревoрізьби відбуваються при УМ уже третій рік під керівництвом Михайла Черешньовського, видатного скульптора, автора численних пам'ятників і скульптур у приватних колекціях. Мистець відзначився також у декоративній деревoрізьбі, якій віддавався з дитинства і розвинув в ній свій власний стиль, оснований на традиціях української народної деревoрізьби на Гуцульщині.

Влаштовуючи курси деревoрізьби, УМ має на меті продовжити українські народні традиції. Курси частково фінансовані Стейтовою мистецькою радою. Відбудеться десять занять. Курсанти познайомляться з різними видами дерева, придатного для різьби. За проєктом М. Черешньовського на замовлення УМ були

(Продовження на ст. 5)

Москва атакує КП Італії

Москва. — „Партизанська війна", яка тривала вже від довшого часу між італійською комуністичною партією і її російською посестрою, вибухла відвертим і глибоким конфліктом. Офіціоз КПСС „Правда" в шорсткий спосіб заатакувала італійських комуністів, закидаючи їм, що вони „дають пряму допомогу імперіялізмові", як Москва називає демократичний Захід.

Досі у тому комуністичному центральному щоденнику такі атаки були тільки проти двох комуністичних партій після того, як вони зірвали з Москвою: проти Ліги комуністів Югославії та китайської КП. Безпосередньою причиною тому була постава італійських комуністів до подій в Польщі. Італійські комуністи консеквентно обороняють право кожної комуністичної партії вести свою власну політику, чому рішуче протиставиться Москва, яка вважає себе центром світового комунізму і хоче керувати комуністами в цілому світі. Крім цього італійські комуністи виступають одверто проти таких імперіялістичних вчинків Москви, як збройний напад на Афганістан, збройна інтервенція в різних країнах Африки, а тепер наступ на польських робітників і взагалі на польський нарід для гочо Москва вживає як інструмент послушну їй партію польських комуністів.

Минулого тижня ЦК КПІ відбув свою чергову нараду, на якій він засудив „силу і насильство", що їх вживають комуністи в Польщі. Комуністи Італії поставили вимогу звільнення всіх політичних в'язнів з тюрем і концентраційних таборів та започаткування діялогу з вільною профспілкою робітників „Солідарність". Офіціоз Комуністичної партії Італії „Ль. Уніта" опублікував виступ лідера італійських комуністів Енріко Берлінгера, в якому той підкреслив тотальну невдачу російських комуністів у їхній господарській політиці та постійне топтання людських прав і людської гідности. Берлінгер заявив, що КПСС не може бути ані прикладом, ані провідником для інших комуністів у світі, і комуністи, якщо хочуть відіграти позитивну ролю в житті своїх країн, мусять шукати нових доріг для цього.

Не зважаючи на такий гострий виступ Берлінгера, „Правда" не заатакувала його персонально, але зате накинулася на трьох інших лідерів КПІ поіменно, а саме членів ЦК Райхліна, Наполітано та Інграо. Як звичайно, Москва обкинула лайкою тих трьох італійських комуністів, всю вину за розвиток подій скинула на Захід, а всі твердження про недоліки в СССР назвала „буржуазною пропагандою".

Після публікації статті в „Правді" керівник закордонних зв'язків італійської комуністичної партії Джіянкарльо Паетта заявив, що щоденник і офіціоз КПІ „Ль. Уніта" повністю видрукує текст статті у „Правді" та підкреслив, що досі так не бувало, щоб Москва дозволила собі на такі нахабні напади на італійських комуністів.

У світі

ФРАНЦУЗЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ НА ДВА РОКИ тюрми Макса Кільнаджіяна, вірменського націоналіста та французького громадянина. Кільнаджіян 1980 року намагався вбити турецького амбасадора в Швайцарії, Дугана Туркгайма, вистрілами з пістолі на вулиці в столиці Швайцарії, Берні. Одначе амбасадор Туркгайм вийшов з обстрілу тільки легко поранений. Арештований Кільнаджіян заявив, що він намагався вбити турецького амбасадора з пімсти за масове винищування вірменського населення турецьким урядом з участю турецького суспільства, яке мало місце багато разів, а особливе масове й жорстокі були винищування вірмен на початку цього століття та 1915 року, коли впало сотні тисяч людей. Деякі джерела подають число жертв на понад один мільйон. Турецький уряд вимагав строгого покарання для Кільнаджіяна, одначе французький суд видав дуже лагідний вирок, мотивуючи тим, що амбасадор був тільки легко поранений, а крім цього французькі суди відомі зі своєї поблажливости у таких судових справах. В часі судового процесу й перед тим вірменські мешканці Франції робили масові демонстрації під будинком суду та на інших місцях, підтримуючи підсудного.

НА КОРДОНІ МІЖ ТАЇЛЕНДОМ І БУРМОЮ відбувся завзятий бій великої групи контрабандистів з урядовими військами Таїленду. По боці урядових військ в акції взяли участь гелікоптери, легкі бомбовики та артилерія, а крім цього сотні вояків. Сили контрабандистів дотепер неустійнені, але згідно з повідомленням до них надходять великі підкріплення в числі понад 1,000 людей з Бурми. Контрабандисти, очолені лідером Хун Са розпоряджають не тільки значними збройними силами, але вони контролюють деякі відтинки кордону та управляють прикордонними місцевостями. Згідно з комунікатом командування таїлендських збройних сил, в боротьбі впали сотні контрабандистів, а по боці урядових військ було тільки 13 вбитих і коло 30 поранених. Хун Са і його підвладні заявляють, що вони не є звичайні контрабандисти, а боряться за вольності й права переслідуваного населення.

МОСКВА ЩОРАЗ АКТИВНІШЕ ВИСТУПАЄ за приспішеним відбуттям зустрічі на вершинах між президентом Роналдом Реґеном і генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим. Вадим Заґладін, речник ЦК КПСС, в інтерв'ю у мадярському радіо заявив: „Досвід показує, що переговори найвищих керівників обидвох партнерів є найкращим шляхом для полагодження різниць поглядів між великодержавами. Тому ми підтримуємо потребу відбуття такої зустрічі". Так само авторитетно виступив Заґладін в інших справах, які є спірними між обидвома потугами. Він поінформував, що Москва не може поступитися в справах Польщі, ані не погодиться на відтягнення з Европи вже заінстальованих там совєтських атомових ракет, а також висловився проти пов'язування справ Польщі з іншими міжнародними справами.

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР І ДИРЕКТОР Державної ради безпеки Генрі Кіссенджер заповів упадок союзної системи НАТО, якщо тепер не будуть полагоджені внутрішні розходження в ній. Він сказав: „Ми можемо тимчасово якось приховати існуючі кризи, але то не може тривати постійно". Кіссенджер виступав на форумі неоконсервативного Комітету за вільним світом, з яким він ще недавно мав великі розбіжності думок. До того Комітету входять такі особи, як Ірвінґ Крістол, Норман Подгорец, Мідж Дектор, які поєднують потребу революційних змін із збереженням основних національних і суспільних вартостей. Вони також вимагають протиставлення російському імперіялізмові динамічної політики в національних і економічних питаннях.

ЯРУЗЕЛЬСКІ КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА

Варшава, Польща. — Перший секретар ПОРП, прем'єр-міністер, міністер оборони і голова Військової ради національного спасіння Войцех Ярузельскі, виступив в понеділок, 25-го січня ц.р., на сесії парляменту з атакою на американський Уряд і особисто на президента Роналда Реґена, який застосував економічні санкції проти Польської Народної Республіки і її протектора Совєтського Союзу.

Повторяючи на всі лади ранішу теорію, видуману польськими комуністами для оправдання проголошення воєнного стану, В. Ярузельскі і тим разом заявив, що затіснення контролі було необхідним, щоб не допустити до громадянської війни в Польщі, яку, мовляв підготовляли „контрреволюційні елементи" і „противники соціялістичного ладу". Деякі кола на Заході сподівалися, що В. Ярузельскі проголосить дату знесення воєнного стану під час своєї промови, але цього він не зробив. Ярузельскі тільки заявив, що він „хоче такий стан знести", але це залежатиме від багатьох чинників, в першу чергу від поправи економіки і заведення загального спокою в країні.

„Якщо у країні запанує спокій, — підкреслено заявив Ярузельскі, — то деякі обмеження будуть скасовані вже в черговому місяці".

Парляментаристи кілька разів перервали промову Ярузельського „бурхливими оплесками", а пізніше парлямент прийняв резолюцію з підтримкою для уряду, що являється потвердженням правильности політики комуністичної партії і її кабінету.

У своїй промові В. Ярузельскі, крім економічних порушив також цілий ряд інших проблем внутрішньої і міжнародної політики, критикуючи зокрема політику З'єднаних Стейтів Америки.

Після виступу Ярузельського, з короткими промовами виступали також інші близькі співробітники теперішнього польського генсека, які назвали поступування Р. Реґена „вмішуванням у внутрішні справи Польщі й інших соціялістичних країн", бо, мовляв, ані Совєтський Союз, ані Польща ніколи не вимагали від американського уряду, щоб він анулював рішення про звільнення контролерів цивільного летунства з праці і тому Польща має право вимагати від ЗСА пошанування систем в соціялістичних країнах.

Якщо йдеться про економічні справи, то не тільки Ярузельскі, але також інші лідери заповідали застосування політики „затягування паска", підвишку цін на майже всі продукти, можливо аж на 300 відсотків. Усі промовці заповідали привернення керівної ролі комуністичної партії в усіх відношеннях, включно з контролею профспілок. Ярузельскі заповів, що ті колишні лідери, які причинилися до господарської руїни в Польщі будуть поставлені під суд і покарані.

У Вашингтоні офіційні речники Державного департаменту заявили, що виступ Ярузельського не вказує на будь-які зміни в теперішній системі, а радше на затіснення режиму.

Помер М.Суслов, головний теоретик КПСС

Москва. — Тут після короткої недуги помер найбільш заскорузлий і сфанатизований один із старих членів КПСС Михаїл Суслов. Народжений 1902 року він був членом КПСС від 1921 року. Закінчивши Московський інститут економії, він ціле життя працював для партії та совєтського уряду. Пройшов всі пости партійного бюрократа, а після призначення до Політбюра 1966 року здобував щораз більші впливи на совєтську політику, в якій він репрезентував найбільш скрайнє крило.

В Америці

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ГЕНРІ Кіссінджер заявив, що Північно-Атлантійський Союз може знайтися у кризовій ситуації, якщо його керівники, крайові представництва поодиноких европейських держав, не стануть на шлях об'єднання і не розв'яжуть основних проблем вже в найближчому майбутньому. „Криза не може тривати вічно", — підкреслив Г. Кіссінджер, який разом з іншими запрошеними політичними діячами брав участь в нарадах Комітету за свободу в світі. У Вашингтоні Кіссінджер зустрінувся з колишнім дорадником президента Роналда Реґена у справах крайової безпеки Річардом Алленом. Не зважаючи на це, що група, яка назвала себе Комітетом за свободу в світі, складається переважно з консерватистів, голос Кіссінджера був позитивно оцінений і, як заявив один з провідних осіб цієї групи, „ми волімо мати колишнього державного секретаря з нами, як проти нас".

СЛУЖБОВЦІ ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА Інвестигацій (ФБІ) натрапили на достовірні джерела, які вказують, що комуністичний уряд на Кубі активно допомагає контрабанді перекидувати на територію З'єднаних Стейтів Америки більшу кількість різних наркотиків, а також використовує членів цієї контрабанди для нелегального перевезення зброї марксистським групам в країнах Латинської Америки. Газета „Маямі Геральд" пише, що цими строго засекреченими операціями керує брат теперішнього диктатора Фіделя Кастра, Рауль.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ВОЛТЕР МОНДЕЙЛ, на думку багатьох політичних спостерігачів, веде тепер тактику відстрашування інших демократичних кандидатів, які претендують на пост президента ЗСА у виборах в 1984 році. Він час від часу дає до зрозуміння, що висунення його кандидатури на це становище є самозрозумілим. У цій справі Мондейл не тільки розмовляє з демократичними стейтовими лідерами під час своїх численних поїздок по різних місцевостях ЗСА, але також підбудовує свої фінанси, нав'язуючи зв'язки з впливовими банковцями і потенційними філантропами, які в минулому жертвували великі суми на передвиборчі кампанії президентів.

ПРИЯТЕЛІ КОЛИШНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА Джіммі Картера заявили, що він і його дружина Розалин так інтенсивно працюють над писанням своїх спогадів з перебування в Білому Домі, що відсунули на дальший плян всі інші справи, включно з політикою, аж до закінчення праць. Загально здогадуються, що спомини Розалин, які майже не заторкують політичних проблем, будуть дуже цікавими і інтригуючими.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Катастрофи і люди

Від передісторичних часів світ навіщували катастрофи — пригадати б біблійний потоп з аркою Ноя, на якій збережено одиниці з-посеред людей і звірят, щоб відродилося життя на землі. Пригадаймо вибух Везувія у 79 році перед народ. Христа, який знівечив міста Помпеї і Геркулянум: тепер, після подивугідних археологічних розкопів туристи йдуть довгими коридорами поміж кам'яними стінами — це колишні вулиці того засипаного лявою і попелом міста, а в музеї у помпеях можна на мапах і картинах подивляти, яким чудовим було те місто, жертва природної катастрофи.

У довідниках, в яких мова про природні катастрофи, вони поділені на такі роди: 1) землетруси, 2) повені, 3) торнада, гурагани й тайфуни, 4) зудари танкерів із виливами нафтової ропи, 5) пожежі, 6) катастрофи кораблів, літаків, залізниць, автомобілів, 7) катастрофи у копальнях. У кожній з тих категорій стихійних нещасть гинули десятки, сотні, тисячі й десятки тисяч людей — не з людської братовбивчої руки, а від природних стихій, супроти яких людина безсильна. Були катастрофи, які стали темою для письменників і фільмових продуцентів, як ось зудар британського люксусового пасажирського корабля „Тітаніка" 14-го квітня 1912 року на Атлантику з велетенською льодовою горою, при чому згинули 1,503 подорожні.

У минулому тижні різні американські стейти й різні міста у них навістила катастрофа морозу, якої не пам'ятають найстарші віком люди. У Чикаґо було в неділю, 10-го січня ц. р. „мінус" 26 ступенів Фаренгайта, рекордове зимно від 1899 року. Подібна лиха доля навістила Боффало, де була найгірша сніговія за останніх п'ять років. У деяких американських стейтах кругло 100,000 мешкальних домів опинилися без палива і світла, на великій автостраді в стейті Ню Йорку „Трувей" мотористи посувались черепашою ходою півтори години на просторі 25 миль, — тисячі мотористів покинули напризволяще свої авта, в яких позамерзала вода чи попсувались в наслідок морозу гамульці, і брили з нараженням життя засніженим шляхом, добиваючись до найближчої хати. В одному Боффало замерзли на смерть 58 осіб, — жертви тієї стихійної катастрофи морозу йдуть у тисячі.

На тлі таких стихійних катастроф смішним і чи може трагічним стають чвари і заколоти, що їх роблять люди. Природа шаліє і люди замість єднатися задля самооборони — також шаліють. Замість „обніміте брат брата" тріюмфує староримська правда „гомо гоміні люпус" — людина людині вовк.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ІЗРАЇЛЯ АРІЄЛЬ ШАРОН нотифікував державному секретареві Александрові Гейґові в часі перебування того останнього в Ізраїлі, що Ізраїль готовий повернутися назад на звільнений 25-го квітня Синайський півострів, якщо Єгипет буде укріплювати його і надсилати туди значніші військові з'єднання.

Ірина Ріхтер

ВІДПОВІДЬ А. СОЛЖЕНІЦИНОВІ

(Переклав з російського Ярослав Савка)

Цю відповідь Ірини Віхтер, відповідального секретаря редакції журналу „Факты и мысли" в Ню Йорку А. Солженіцинові опублікував цей російський двомісячник в числі 26 за жовтень 1981 рік. Редакція цього журналу дала від себе такий коментар: Після виступу А. Солженіцина в російській пресі щодо російсько-українських взаємин в газеті 'Новое Руссое Слово' появилася репліка С. Караванського, витримана в надзвичайно поміркованому тоні. Ця репліка викликала на сторінках газети, яка уважає себе за демократичну, такий вереск єдинонеділимців, який більше підійшов би до відверто ультрашовіністичного 'Свободного Слова' (Ню Йорк). У цьому числі редакція „Факты и мысли" містить відповідь І. Ріхтер А. Солженіцинові, яка відповідає точці зору нашої редакції".

I

Гарвардський Український Дослідний Інститут запросив Александра Солженіцина на конференцію в справі російсько-українських взаємин. А. Солженіцин дав відмовну відповідь на запрошення і свою відмову висловив у відкритому листі „Не досвід роздору, а досвід єдности", опублікованому в провідній газеті російського зарубіжжя(гл. „Новоє Русскоє Слово" з 21-го червня 1981 року, сторінка 2).

Виступ А. Солженіцина на тему українсько-російського питання — факт визначний у тому розгардіяші, який внесли російські єдинонеділимці в еміграційний загал.

Ми вважаємо, що відмова А. Солженіцина взяти участь в українській конференції та його коментарі, щодо української проблеми, можна оцінити як образу українцям та іншим етнічним групам зарубіжжя.

Якщо б А. Солженіцин був навіть дуже зайнятий, він не міг не прийняти запрошення українських вчених, бо українське питання надто важливе для долі майбутньої Росії, а відносини між українцями а росіянами в зарубіжжі уклалися не так, якби це було потрібне в інтересах обидвох народів. В А. Солженіцина була прекрасна нагода допомогти наладнати обопільне зрозуміння між російськими і українськими етнічними групами в ім'я нашого взаємного задовільного майбутнього. Доходить до того й вельми великий авторитет А. Солженіцина, а з цим — у нього є значні можливості свої погляди подати до публічного відома. Для багатьох людей він немов уосіблення російського світу.

Опубліковане ним на сторінках „ НРС" відкрите письмо віддзеркалює справді типові погляди російського зарубіжжя, але, на жаль, не кращої його частини.

У його коментарях повторяються усі перемолочені докази, якими російські єдинонеділимці (совєтські та антисовєтські) захищаються від проблеми деколонізації України.

Уся постановка в А. Солженіцина — взагалі не на рівні, піднятому українською громадськістю проблеми.

Міркування А. Солженіцина подібні радше на неприхильну до націоналів обивательську балаканину, яку могли б вести між собою консервативні, політично некультурні люди. Міркування ці складені з кількох загальноприйнятих в окресленому російському середовищі упереджень та пересад. Проаналізуймо деякі з них.

Поперше, міркуванням А. Солженіцина бракує філософічно-політичного рівня, адекватного змістові проблеми під розглядом — уже оцим одним прийомом А. Солженіцин деформує позицію своїх опонентів: він скриває від російської авдиторії, що українці ставлять проблему деколонізації своєї країни.

Тому він старанно уникає вживати понять, в яких дана проблема тільки й може бути висловлена: колонізація, національне визволення (відносно України), колонізатор, деколонізація імперії (у відношенні до Росії).

Домагання національної свободи в коментарях А. Солженіцина підмінюється обивательським словом „роздор". Цим словом він обнижує проблему до рівня негідної уваги еміґрантської сварки, яку, нібито, затіяли українські кола. Мова йде тут про „розпалювання пристрастей" та про еміґрантські спори „при здеформованих відчуттях" і про еміґрантську хворобу „втрати орієнтацій", і про те, що в українсько-російський конфлікт нас тягнуть шалені голови (цікаво, хто б це міг бути?)

Якраз з допомогою такої підміни понять А. Солженіцин, а не його українські опоненти справді втрачають в спорі „всяку етичну висоту, всяку глибину мислі, всі історичні об'єми..." (слова А. Солженіцина).

Подруге, А. Солженіцин дбайливо уникає назви „колоніяльна імперія", коли говорить про Росію. Більше того. Поняття Росії він чомусь то утотожнює з російським народом. Це дає йому можливість будь-яку критику російського колоніялізму представляти, як напасть на російський нарід.

Це — дуже типова пересада в російському шовіністичному середовищі.

Основується вона на розбіжності вузького і широкого розуміння слова „російський".

(Продовження буде)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чим пояснити те, що деяким дисидентам дозволяють виїхати на Захід, а інших репресують вдруге і втретє?

ВІДПОВІДЬ: Безперечно, що кремлівська мафія, і то на найвищому рівні, обговорює персонально кожну особу дисидента перед тим, як застосувати до неї репресії. Дозвіл на виїзд — це теж репресія: відрив від свого народу і приречення на асиміляцію. Проте вигнанець за кордон має змогу, користуючись свободами Заходу, висловлювати свою критику режиму і розвивати діяльність, бажану або не бажану Кремлеві. Отже, застосовуючи репресію вигнання з країни, московська мафія зважує усі „за" і „проти" такого заходу.

На мою думку, дисиденти, що прибувають на Захід з СССР, належать до таких категорій:

1. Певній частині дисидентів Москва змушена давати дозвіл на виїзд через розмах кампанії на їхній захист на Заході, і отже, через їхню популярність. Репресувати популярних людей Кремль не вважає за доцільне. Такі репресії шкодять престижеві Кремля.

2. Частину дисидентів Москва випускає на Захід, виходячи з міркування, що бувши шкідливим у Союзі, вони можуть бути корисними для московської підривної роботи на Заході. І справді, практика показує, що небажані та репресовані в СССР особи, в наслідок цілого ряду обставин (заплянованих і передбачених розвідчою службою опиняються в колі діяльности проколонізаторських течій, вигідних Москві з певних міркувань.

3. Є частина дисидентів, які опиняються на Заході через свої родинні зв'язки з жидами, що їм, внаслідок домовлености Москви з жидівськими діячами, дозволяють виїжджати з СССР.

4. Немає ніякого сумніву, що КҐБ, маючи свою аґентуру в усіх середовищах суспільства, але й у країнах Заходу, має своїх симпатиків і серед тих, хто дістає дозвіл виїхати на Захід. Безперечно, що розвідка старанно добирає таких осіб, створює їм дисидентські біографії і спрямовує на Захід з певним завданням.

5. Є частина дисидентів, котрі стають дисидентами тільки після прибуття на Захід. Через ряд обставин особи дисидентів дуже популярні серед еміґрантських кіл. Прихильність дисидентів до окремих угруповань збільшує, отже, і популярність угруповання. Тим то не дивно, що окремі угруповання охоче допомагають цій категорії новітніх еміґрантів виступати в ролі „дисидентів". Настирливе прагнення таких осіб брати на себе звання „правозахисників" і виступати від імені руху опору в СССР треба сприймати з великою обережністю, бо ніколи не можна знати, які мотиви спонукують людей здобувати собі таким шляхом популярність.

Д-р Мирон Куропась

„АМЕРИКАНСЬКИЙ КРУЖОК"

I

Протягом останніх років багато було написано про природу першої масової іміґрації до З'єднаних Стейтів Америки. Ми знаємо, що вона розпочалася під кінець 1870-тих років і що перед 1900 роком більшість іміґрантів прибули сюди з тієї частини України, що зветься Закарпаттям. Ми також знаємо, що більшість ранніх іміґрантів знайшли працю в кам'яновугільних копальнях східньої Пенсильванії, осідаючи в таких містечках, як Шенандоа, Шамокін, Оліфант, Гейзелтавн, Мавнт Кармель, Фріленд, Магоней Сити і Вілкс-Беррі.

Мало хто або майже ніхто з цих іміґрантів не називав себе українцями. Якщо вони вживали будь-яку етнічну назву взагалі, щоб окреслити свою національну приналежність, то це було слово „русин", назва, що сягає своїм корінням стародавньої держави — Київської Русі.

Це діялося тому, що українське національне відродження, що вже було в той час розпочалося, ще не проникло у відносно ізольовані села Карпатських гір, звідки почалиісход наші перші еміґранти. Цей факт, разом з успішним намаганням мадярського уряду здушити раніші спроби українсько орієнтованих русинів-священиків розбудити національну свідомість поміж їхніми прихожанами, був причиною того, що ця іміґрація була цілковито несвідома свого національного походження.

Під мадярським пануванням руський клир переважно мадяризувався в той час, коли масив руського селянства залишався таким, яким він протривав століттями — в нужді, неписьменності і в неволі під ярмом мадярської аристократії.

Але хоч русини-іміґранти прибули до Америки з малим або ніяким почуттям української національної ідентичности, вони були повні свідомости їхньої релігійно-культурної спадщини. Не зважаючи на чужонаціональне поневолення, українці західніх українських земель зуміли з чималою допомогою австрійських Габсбурґів зберегти Церкву, що була справді національною по своїй природі. Це було на цій солідній основі, що американські перші русько-українські провідники почали розбудовувати свої громади.

Майже всі русини, які осіли в східній Пенсильванії в цей ранній час, були католиками Візантійсько-слов'янського обряду (грекокатолики). Спочатку вони відвідували латинські церкви, де мова Богослужень — звичайно польська або словацька — була їм знайома. З часом, проте, багато зовнішніх різниць, які існували й існують поміж римокатоликами і „грекокатоликами", були настільки нестерпні, що русини почали тужити за Церквою їхньою власною.

І так, у 1884 році, група русинів, що мешкали в Шенандоа, написала прохання до Митрополита Сильвестра Сембратовича, щоб він дав їм священика. В листі-проханні було написано: „Ми не ті самі цілком, що ми були в старому краю, бо щось нам бракує. Нам бракує Бога, якого ми б розуміли, якого ми могли б обожествляти по-нашому".

Митрополита зворушив цей щирий християнський лемент, і того самого року отець Іван Волянський, грекокатолицький священик з Галичини, прибув, щоб перебрати обов'язки пароха в Шенандоа. Швидко після свого прибуття о. Волянський відбув подорож до Філядельфії, щоб представитися архиєпископові Патрикові Раєну. Отець Волянський зустрівся з вікарієм архиєпископа Раєна, який поінформував його, що Філядельфійська дієцезія його не може прийняти, бо він жонатий. „Ми не раді вам, — почув о. І. Волянський, — найкраще буде, якщо ви повернетеся в Австрію".

Але о. Волянський не повернувся. Він залишився в Америці ще на шість років, організуючи парафію в Пенсильванії, Ню Джерзі і Міннесоті. Він зорганізував перший „руський" часопис, першу руську кооперативу, першу руську „Читальню - Просвіту", перший руський хор і перше руське братське допомогове товариство. Відданий всеціло справі духовного та економічного добробуту його народу, о. Волянський був також активним членом „Лицарів труда", однієї з перших американських робітничих юній. Він був чи не першим католицьким священиком в Америці, який відіграв певну ролю в ранній історії загальноамериканського робітничого руху. Полум'яний русин-українець, патріот, це був отець Волянський, хто більше ніж будь-хто інший надав тон дальшому розвиткові етно-національної свідомости українсько-американської громади.

Постання українців в Америці, тобто метаморфоза іміґрантів закарпатців і іміґрантів галичан з релігійно-культурної групи у групу свідомих своєї етнічности, національно-свідомих українців було процесом, який тривав тридцять років. Чотири непереборних, здавалося б, перешкод, однак, треба було подолати, щоб цей процес став успішним.

Першою перешкодою була опанована ірляндцями Римокатолицька Церква,

(Продовження на ст. 6)

Володимир Барагура

Календар української дитини 1982

Заходами „Гуртка Прихильників Української Дитини" в Торонто, Канада, четвертим річником вийшов „Календар Української Дитини" на 1982 рік. Перший річник появився з нагоди „Року Дитини" в 1979 р. Всі дотеперішні „Календарі" упорядкувала і зілюструвала Рома Чумак, спеціяліст психології дитини й виховання та навчання малят.

„Календар" на 1982 рік присвячений 60-літтю письменницької творчости й виховно-навчальній діяльности одного з передових працівників дитячої літератури новішого часу — Романа Завадовича. Впорядник заохочує дітей писати привітальні листи ювілятові, читати його твори та молитися за його здоров'я і наснагу до дальшої творчої праці для молодого покоління.

Кожному місяцеві присвячені дві сторінки „Календаря" з текстами віршів, молитов, пісень, загадок, приказок, скороговірок, смішковинок. Кожна сторінка рясно ілюстрована кольоровими образками, що візуально допомагають дитині сприймати словесний матеріял.

Матеріял дібраний і укладений методично за тематичними циклами відповідно до місяця і до зацікавлень та потреб дітей садочків, дошкіль і першого року навчання в школі. Матеріял має виховну і дидактичну вартість, побуджує і розвиває дитячу уяву та дає дитині доступні її вікові пізнавальні елементи. Він просякнутий релігійним та національним духом і одночасно виховує дітей на позитивних громадян Канади й ЗСА. В календаріюм зазначені важливіші дати — релігійні свята, національні українські події, історичні моменти країн Північної Америки.

Повнокольорова обкладинка „Календаря" прикрашена тваринно-рослинним орнаментом, що оточує картину українсько-канадського маляря Василя Курилика „Мати навчає дитину".

Календар можна почепити на стіні, або вживати його настільно. Листки легко перегортати, бо вони на хребті споєні елястичною пластиковою спіралькою.

Найближчим виданням, що його готує для дітей

(Продовження на ст. 6)

Богдан Цимбалістий

ТАВРО БЕЗДЕРЖАВНОСТИ

У

Однією з трагічних особливостей історії України є те, що вона кількакратно тратила своїх „панів", тобто свою провідну політичну верству. Впродовж XVI і XVII століть тисячі українських шляхетських родів спольщилися, в XIX столітті тисячі нащадків козацької старшини зросійщилися. На наших очах активніші з природи одиниці йдуть на службу інтересів совєтської імперії і відчужуються від свого народу. Наслідком тих денаціоналізацій наших провідних верств у народі витворилося не лише почуття відчуження, але й недовір'я до своїх панів, свого проводу. Вороги України дуже вміло підсичували це недовір'я, спокушуючи панів переходити до них, а потім підбурюючи низи проти них.

Коли деякі особи з „панів" почали повертатися до свого народу, широкі маси і інтеліґенція поставилися до них з недовір'ям і навіть з ворожістю. Галицьке суспільство довго не могло погодитися з тим, що граф Шептицький став митрополитом Греко-Католицької Церкви в Галичині. Національно свідома інтеліґенція Наддніпрянщини не могли погодитися з думкою, що російський генерал П. Скоропадський, поміщик, що не вмів говорити по-українськи, став гетьманом України. Так само як сьогодні частина нашого суспільства не може погодитися, що совєтський генерал може включитися в українське змагання до незалежности.

Внутрішня боротьба за поширення національної свідомости і самостійницьких прагнень не лише абсорбувала велику масу енерґії, але теж залишила в переможених ресентимент, гіркість і відчуження від решти громадянства. Розбиття суспільности на два табори: „українців" (тобто самостійників) і малоросів, або москвофілів, посіяло зерна глибокого взаємного недовір'я серед різних частин української суспільности. Самостійники ледве чи могли довір'яти тим, що були ворожі „українському рухові". Вони радше вважали їх зрадниками, яких треба поборювати, а не йти до згоди та єдности. Оця політично-психологічна спадщина взаємного недовір'я, підозрінь та ворожости залишилася й до сьогоднішнього дня.

Ідеологічне розуміння українства

Коротко накреслений вгорі процес зростання національної свідомости і національної політичної думки не лише поглибили недовір'я і посіяли зерна ворожости між мешканцями України, але привели до ідеологічного розуміння українства, чи ідеологічного розуміння українського патріотизму. Приналежність до українського народу почало ідентифікуватися з визнанням такої чи такої партійної ідеології і програми. Самостійництво — це не було прагнення усього народу, як це буває, коли якусь країну окуповує і поневолює на короткий час ворог, але це була ідеологія і програма спочатку малої групи бездержавного народу, в якому бажання власної державности вже приспане, якої собі велика частина громадянства не бажає. Що ці змагання виявилися спочатку як „український рух", до якого можна було належати або ні, — ілюструє оце вузьке „ідеологічне" розуміння України. Годі собі уявити, щоб в окупованій німцями Франції існував „французький рух", або навіть у Польщі, яка була понад сто двадцять років під російською, пруською та австрійською окупаціями, існував „польський рух", який мусів спершу боротися проти інших поляків за ідею національного визволення Польщі.

Національно-визвольна ідея перемогла вкінці серед українців. Між двома світовими війнами, зокрема в Західній Україні, національна свідомість поширилися на широкі верстви народу, які вже були готові активно боротися за здійснення незалежности України. Проте, хоч внутрішнього „ворога" (москвофілів" і інших противників незалежности України) вже майже не було, психологія недовір'я і взаємної ворожости між українцями не змінилася. Вона проявилася тепер у взаєминах між політичними групами. Хоч усі політичні партії в Західній Україні стояли на самостійницьких позиціях, одні другим не довір'яли, одні одних засуджували, відмовляли права мати голос у вирішуванні загальнонаціональних проблем.

В умовах неволі під Польщею було кільканадцять політичних партій, і хоч впродовж усіх 20 років тонни паперу і море чорнила зужито на апелі до єдности і статті про консолідацію, до ніякого зговорення між тими групами не дійшло. Не було теж узгіднення дій між леґальними партіями і оунівським підпіллям. Усім бракувало взаємного довір'я, тобто переконання, що інші українці такі самі щирі патріоти, як вони самі; що вони мають право також щось вирішувати, зокрема майбутню долю свого народу. Замість того була готовість дошукуватися в противникові нечесних мотивів, „хрунівства", опортунізму, браку справжнього патріотизму, готовости до зради і подібного.

Донощицтво і зрадництво

До такого стану взаємного недовір'я і підозрілости добавила свою мірку справжня болячка нашої суспільности, якою було поширене донощицтво і споріднене з ним психологічно зрадництво. Донощицтво — це скрита співпраця — за гроші чи з особистої помсти — з чужою владою проти своїх земляків, зокрема проти провідних осіб між ними. Зрадництво — це явний перехід на бік ворога і дія проти інтересів власного народу. Писав В. Липинський у своїй статті „Покликання 'варягів' чи організація хліборобів": „Зрадництво стало найбільш характеристичним явищем нашої історії".

Найбільш ганебною була поведінка наших козаків, які, коли були оточені ворогом, видавали йому на страту своїх старшин, щоб так рятувати свою шкуру. Явище — невідоме в історії інших европейських народів, у яких між рядовими вояками і старшинами витворювалося сильне моральне пов'язання, де існував кодекс особистої чести, який зобов'язував до вірности присязі і своїм провідникам. Вороги: поляки чи росіяни, знали цю слабість легковірної козацької черні. Вони, звичайно, поширювали чутки про пляновану зраду старшин, і ця метода виявлялася дуже успішною у народі, в якому бракувало того цементу, що зв'язував би усіх в одну спільноту долі; в якому свідомо не плекано почуття вірности, особистої чести, відданости одного одному.

Читання історії козацької держави, зокрема від смерти Богдана Хмельницького до Івана Мазепи, викликало у мене гнітюче враження; це читання може лише породити тривогу за наше майбутнє. Це ж була наша держава, де була власна влада, уряд і власне військо; Польща була вже ослаблена, а Росія ще не була потугою. І що ми з цієї держави зробили? Як ми поводилися? Чи виявилися ми тоді політично зрілим народом? Отож були два гетьмани: правобережний і лівобережний, які найчастіше воювали проти себе. Проти кожного з них виступали один за одним всілякі полковники як кандидати в гетьмани. „Що козак — то полковник, що сотник — то гетьман", така була тоді приповідка. Українці воювали проти себе самих. Звідси названо цей період нашої історії „Великою Руїною".

Найгірше ж було те, що оця ривалізація за владу йшла в парі з постійними доносами до московського царя на своїх гетьманів, з шуканням допомоги у ворога коштом ступневої ліквідації незалежности України. За кожну таку поміч треба було платити обмежуванням свободи власної держави.

Д. Многогрішного старшини-змовники віддали цареві на муки і заслання. Провідник змовників І. Самойлович став гетьманом. Хоч як він вислужувався московським воєводам, — між іншим, довів до скасування автономії Української Церкви, — на нього також було зроблено донос, його арештували і заслали на Сибір. Генеральний суддя, тобто член гетьманського уряду, Кочубей та полковник Іскра зробили донос на І. Мазепу. Таких прикладів можна б навести багато з нашої трагічної історії. Недарма Т. Шевченко називав тих наших гетьманів „варшавським сміттям", „гряззю Москви", а своїх сучасників з-поміж української аристократії — „вислужниками чужого отечества", і „доносщиками і фарисеями", які допомагають ворогові „із матері (України) полатану сорочку знімати" і гірше „ляха її розпинають".

Не гаразд було і між західніми українцями, коли Іван Франко мусів нарікати на „брак справжніх характерів" між ними і на безліч „перевертнів усякого роду".

Як видно зі статті Л. Плюща „Трагедія Івана Дзюби" („Сучасність", грудень 1976) проблема поширеного ренегатства й національної зради серед українців турбує українських патріотів-дисидентів. На цю тему він вів розмови з І. Дзюбою, І. Світличним та іншими учасниками українського руху опору.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛИСЯ НА „СОЮЗІВЦІ" В ДНЯХ ВІД 8-го до 12-го ЧЕРВНЯ 1981 РОКУ

(9)

9. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ ФІНАНСОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

(Іван Телюк)

(Продовження)

АКТИВИ НЕПРИЗНАНІ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВИМИ УРЯДАМИ:

Книжкова вартість загрожених бондів	$5,894
Знижка у ринковій вартості уділів	370,589
Книжкова вартість Союзівки	633,037
Книжкова вартість електронічних машин	29,753
Книжкова вартість друкарських машин	184,040
Книжкова вартість авторського права	3,600
Разом — Активи нерпизнані	$1,226,913
Активи признані	44,864,920
Разом	$46,091,833
Менше — сподівані відсотки в 1981 р., і неприслані вкладки на день 12/31/80	903,346
Майно УНСоюзу на день 12/31/80	$45,188,487

Як зазначено в балянсі, на день 31-го грудня 1980 р. майно УНС осягнуло суму 45,188.487 долярів.

В порівнянні з 1979 роком, зріст майна виносить 1,152.275 долярів.

Сума зібраних вкладок забезпечення членів досягла 2,942,404 долярів, а сума відсотків від інвестицій дала приходу 2,588.239, що виказує зріст на суму 293,207. Пересічна відсоткова стопа інвестацій піднеслась до 6 відсотків, із 5.54 відсотків в 1979 році. Коли інвестиційні приходи і відсоткова стопа зросли, та зібрані вкладки забезпечення членів зменшились на суму 89,545.

В 1980 р. виплачено грошових зворотів на суму 351,529, що є більши від суми в 1979 р.

Як у минулих роках, так і в 1980 р. виплачено поважну суму з Братського фонду: 92,437 долярів на стипендії, дотації, спортові акції і допомогу членам, що вказує на важливу ролю Союзу у нашій громаді.

В загальному можна б радіти фінансовим зростом УНС, але коли проаналізуємо джерело цього зросту, то треба ствердити, що цей зріст є наслідком підвищення відсоткової стопи у всіх івестиціях.

Основною проблемою дальше є спадок членства, що впливає на зменшення продуктивного фонду, — суми зібраних вкладок забезпечення членів. Із здерженням інфляції припиниться зріст інвестаційного фонду, що є надбанням минулих років. Треба ствердити, що фінансовий департмент вив'язався задовільно із свого завдання, беручи до уваги організаційні недомагання, які повинні нас всіх турбувати.

Як член Контрольної комісії, я в останьому перевів контролю Фінансового департаменту два рази: від 13 до 18 вересня 1980 р., як звичайну піврічну перевірку, а від 21 до 27 березня річну контролю майна, діловодства і загального стану УНС. Додатково брав участь в нарадах і безпосередньо співпрацював в Окрузі УНС Нової Англії, де приєднав 7 членів. Будучи економістом по фаху, старався також проаналізувати загальне становище Союзу в нашій українській громаді, поміщуючи статтю у „Свободі" „УНС на роздоріжжі, прийшлось мені рівнож писати виянення дня 25 березня 1981 р. „Щоб не було зловмисности", як відповідь на неоправдані закиди, які були поміщені у „Свободі" 15 січня 1981 р. і подібні зауваги 19 січня ц.р.

У своєму звіті не можу промовчати становища Екзекутиви УНС, зайнятого на XIII Конгресі УККА у Філядельфії. Виходячи із професійної сторінки погляду, — дальше вважаю, що ми повинні зревідувати своє становище супроти цієї центральної установи в ЗСА. Мої мотиви я побільшости подав у своїх попередніх звітах, як бувший заступник предсідника УНС, а тепер як головний контролер. Зокрема вони є подані частинно у послідній статті „Щоб не було зловмисности", тому є зайвим їх тут повторяти.

Одне мушу зазначити: як член Контрольної комісії, я не піддержую становища Екзекутиви, зайнятого на XIII Конгресі, і вважаю, що УНС повинен відновити своє преставництво у цій центральній установі в ЗСА.

Рівнож вважаю, що редакція „Свободи" повинна припинити однобічне формування громадської опінії, що шкодить Союзові як організації, яка об'єднує у своїх рядах членів різного релігійного і політичного переконання. Щераз мушу повторити, — сентиментальність і традиціоналіз не може бути підставою наших братніх союзів". Що було добре в минулому, не все є корисне і в майбутньому. Коли ми говоримо, що УНС має довголітний стаж із успішною демократичною практикою, яка забезпечує нам усім рівні права і ми спільно відповідаємо перед членством, яке вибрало нас на поодинокі пости, то даймо нагоду нам усім висловити свою опінію на справи Союзу. Стає дивно, коли ми друкуємо різні заяви нечленів у нашому пресовому органі, а відмовляємо права своїм членам. Робім це, що є корисним для нашої установи, а не те, що ми можемо зробити для нашої установи.

ЗВІТ З ЕРЕВІРКИ ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДА"

(о. митрат Степан Біляк)

Від 23-го до 27-го березня 1981 року відбулася звичайна річна перевірка УНСоюзу, в тому і його В-ва „Свобода", в Джерзі Сити. Перевірка В-ва відбулася в таких відділах: 1. Редакція щоденника „Свобода", — 2. Редакція англомовного „Українського Тижневика", — 3. Редакція дитячого журналу „Веселка", — 4. Адміністрація Видавництв і книгарня, — 5. Друкарня та експедиція.

ВИСЛІД ПРОВЕДЕНОЇ ПЕРЕВІРКИ ПО ВІДДІЛАХ

1. Редакція щоденника „Свобода"

Немає сумніву, що „Свобода" є унікальною інституцією для українців в ЗСА й Канаді, єдиним щоденником — властиво п'ятиденником — часописом, який фінансово начебто незалежний від циркуляції, бо за ним стоїть завжди готовий платити видатки за „Свободу" теж посвоєму унікальний Український Народний Союз.

Таке особливе відношення поміж видавництвом і УНСоюзом має своє додатнє, аж вітальне значення, але й вимоги — цей щоденник і тижневик повинні служити в першу чергу інтересам членства, особливо ж членства збірного — Відділів УНСоюзу й його Округ, як і поодиноким членам; при тому й тим усім організаціям — в другу чергу — в склад яких входять члени УНСоюзу. Якщо їх питома вага в тій чи іншій організації значніша, та тим краще для такої організації чи групи і тим більшу увагу і місце їхні матеріяли мають мати на сторінках „Свободи" й англомовного „Українського Тижневика".

Це начебто самозрозуміле, але слід таку настанову щодо цих періодиків ще раз підкреслити.

Це також усуне часті непорозуміння і жалі, що їх ми чуємо в терені, де часто густо союзові діячі нарікають на невчасне поміщення їхніх матеріялів.

Можливості для збільшення питомої ваги нашого видавництва в культурному й господарському житті нашого поселення в ПівнічнійАмериці також є великі, але досі не все ще були використані, як слід.

Маємо тепер добре вивінувану друкарню й прекрасні приміщення, які у великій мірі світять пусткою. Тому слід узяти знову під увагу збільшення об'єму щоденника до шести сторінок щоденно (або ще краще вісім!) і урухомлення видавництва книжок, які чекають на публікацію, як про це знаємо з наших, наприклад, наукових установ: УВАН, НТШ, УНІГУ та інших.

Видавничій справі треба уділити більше уваги, а на добре жниво користей для українського поселення в Америці не треба буде довго ждати. Збільшення якости й об'єму щоденника, як і пожвавлення видавництва книжок у видавництві УНСоюзу, я рекомендую, оцінюючи цілком реальні можливості.

Персональний склад редакції щоденника „Свобода":

головний редактор Зенон Снилик, редактори — Володимир Левенець, Любов Коленська, Людмила Волянська, Ярослав Гайвас і Тамара Кардашинець. Затруднені частково редактори — д-р Володимир Душник і Іван Кедрин-Рудницький. Крім них співпрацюють з редакцією 25 постійних дописувачів та 30 постійних кореспондентів.

Щоденник „Свобода" появляється п'ять разів тижнево, переважно в об'ємі чотирьох сторінок. У звітньому році вийшло 271 чисел „Свободи", в тому 25 чисел на шости сторінках та 23 на восьми сторінках.

Більшесторінкові числа „Свободи" включали числа із місячними звідомленнями Головної Канцелярії УНСоюзу, як теж сторінки „Трибуни УНСоюзу', „Мова про мову", „Пластова Ватра". Тираж щоденника „Свобода" є 16.100 примірників денно.

2. Редакція англомовного „Українського Тижневика"

Персональний склад редакції англомовного „Українського Тижневика": завідуюча редакторка Рома Сохан-Гадзевич та редактори — Іка Кознарська-Касанова та Юрій Зарицький. Крім них співпрацюють з редакцією 2 постійні дописувачі та 6 постійних кореспондентів.

„Український Тижневик" появляється на 16 сторінках формату таблоїду раз на тиждень з датою кожної неділі.

Спеціяльні розділи в „Українському Тижневику": Змагання за людські і національні права в Україні, УНСоюзові та братські вістки, матеріяли акції в обороні правди про Україну в пресі, спростування неправдивих інформацій про Україну в пресі, радіо і телевізії, „Біг Епел" з культурного життя українців метрополії Ню Йорку, репортажі „Очима українця" та вістки про діяльність молодечих організацій.

Тираж англомовного „Українського Тижневика" 6.300 примірників тижнево.

3. Редакція дитячого журналу „Веселка"

Персональний склад редакції дитячого журналу „Веселка": редактор проф. Володимир Барагура та співредактор проф. Роман Заводович і 8 постійних співробітників — дописувачів.

Дитячий журнал „Веселка" — це місячник, який виходить 12 разів у році (11 разів у році — число за липень — серпень подвійне).

Тираж дитячого журналу „Веселка" 1.202 примірника місячно.

4. Адміністрація і книгарня

Персональний склад Адміністрації „Свобода": керівник адміністрації Люба Лапичак, співробітники (службовички) Дарія Семеґен, Квітка Стецюк, Олена Гентіш, Олена Смотрич, Арета Тершаковець; завідуючий книгарнею Ярослав Мартинець і частково затруднений Михайло Жук

Рахунки і ведення касових книг знаходиться в належному порядку, як по боці прибутків, так і по стороні видатків. Загальний фінансовий стан, як подано в записах Видавництва „Свобода" за 1980-ий рік, є згідний з підрахунками Контрольної Комісії.

Всі згадані урядовці відповідають (крім загальних обов'язків) ще за цілий ряд конкретно окреслених ділянок щоденної праці. Контрольна Комісія має детальний опис праці кожного урядовця і на підставі цього стверджує, що праця адміністраторки „Свободи" — Люби Лапичак та всіх співурядовців є під кожним оглядом фахова і продуктивна.

Передплати щоденника „Свобода":

1. Члени по $7.80 річно	22.789.70
2. особи, які не є членами, по $30.00 річно	41.397.03
3. примірники продавані в кіосках	7.301.22
Разом	71.487.95

Передплати „Українського Тижневика":

1. члени УНСоюзу по $5.00 річно	17.764.91
2. особи, які не є членами, по $8.00 річно	8.248.12
3. примірники продавані в кіосках включені вище	
Разом	26.013.03

Передплатники журналу „Веселка":

1. члени по $4.00 річно	3.740.64

Приходи за 1980-ий рік:

Передплати	97.500.98
Оголошення	123.442.76
Друкарські роботи (тут включено друк „Нового Американця")	113.261.70
Дотації від УНСоюзу	460.700.00
За Альманах	28.775.21
Пресовий фонд	9.316.51
Різне	531.25
Разом	$837.269.05

Розходи за 1980-ий рік:

Платні	401.991.49
Пошта	174.844.38
Папір, чорнило, кліші, всі машини, вдержування і направи	203.954.78
Телефони	5.124.87
Різне	25.905.47
Разом	811.820.99

Незаплачені рахунки на суму	43.611.16
Книгарня в 1980-му році продала книжок на суму	17.520.96
з того чистий прихід	6.887.88
Книжки на складі в книгарні вартости згідно з твердженням керівника Я. Мартинця, є на суму (приблизно)	$100.000

5. Друкарня та експедиція:

Персонал друкарні та експедиції: керівник друкарні Анатоль Домарацький, успішно, без вади і затримки для всіх видань, зумів своєчасно допильнувати переведення процесу друку на нову систему. Друкарня працює успішно, безумовно наслідком відповідальної і відданої праці також кваліфікованих робітників друкарні: Авілди Арзоли (складачки на компютері „Українського Тижневика"), Симона Череватого (працює в експедиції всіх видань „Свободи"), Степана Чуми (друкаря на машині „Малтіліт" — дрібних робіт), Романа Чопика (працює в експедиції, виконує інші дрібні роботи), Іди Фокс (складачки на компюторі 2-ої сторінки щоденника і табель оголошень), Євгена Гарасимчука (складача на лінотипі книжок та дрібних робіт), Рональда Ілющенка (їздить траком, складач на компюторі в ночі), Олексія Койфмана (складача на компюторі ніччю), Адама Кропівницького (пресмена на великій машині — книжки та Укр. Квартальник), Генрих Криштоф'як (помічника керівникові друкарні при фотофрафії), Галини Куріс) ломщиці „Свободи" та інших видань), Станіслава Маґіна (друкаря „Свободи" та „Нового Американця") Мирослави Мирошниченко (складачки 3-4 сторінок „Свободи"), Збіґнєва Піроґа (помічника пресмена при „Свободі" та її видань), Ореста Пітьо (керівника експедиції), Теофілі Ріґальської (ломщика „Українського Тижневика" та складача в українській і англійській мовах), Неоніли Сохан (складачки на компюторі Українського Квартальника-дориводно), Ярослава Сидоряка (складача оголошень на компюторі).

Праці, що їх виконує друкарня та експедиція:

„Склад і друк „Свободи", її висилка, склад і друк „Українського Тижневика" та його висилка.

Склад і друк „Веселки" та „Українського Квартальника" і їх висилка.

Склад і друк „Альманаха", друк тижневика „Новий Американець", їх висилка гуртівникам і передплатникам

Різні друки для УНСоюзу (склад і друк), чужі друкарські роботи (склад і друк) висилка журналу Союзу Українок Америки „Наше Життя"; оголошення і т.д.

Завваги

До справ УНСоюзу як цілости:

З огляду на конвенцію, яка відбудеться слідуючого року, слід:

а) проголосити від тепер аж до конвенції РІК УНСОЮЗУ, очевидно тільки у внутрішньому розумінні;

б) за той час доложити всіх зусиль, щоб використати той час для піднесення активности Союзу внутрі, тобто у Відділах, та назовні, тобто в громаді. В громаді треба остаточно зробити те, про що нераз була мова: показати українській громаді, що ЮНСоюз це не тільки асекураційна й допомогова організація, але також організація, яка, згідно із своїм статутом, виконує всі життєві функції громади й стає у кожному відношенні активною;

в) приступити до створення комплексного пляну праці, який буде представлений черговій конвенції. Під тим кутом треба представити всеобіймаючий плян, який повинен бути центральною справою конвенції.

До справ друкарні: Використати всі потрібні можливості, щоб друкарня стала більш продуктивною в повному розумінні того слова. Друкарня має всі передумови, щоб не лише себе оплатити, але й приносити УНСоюзові чималі прибутки. Збільшити роботи на замовлення, користуючись машинами на дві зміни. Кроки в цьому напрямі треба поробити ще до конвенції, щоб мати конкретні дані, які підтримали б ту частину пляну на конвенції, на якій буде представлена справа друкарні, як великого прибуткового підприємства.

До справ „Свободи":

Збільшити ціну передплати „Свободи" для членів до 12 долярів річно, а для осіб, які не є членами УНСоюзу, до 40.00, щоб хоч покрити кошти пересилки з огляду на підвишку пошти. Збільшити платні оголошення в „Свободі" та „Українському Тижневику". Довжникам не поміщувати жадних оголошень, доки вони не заплатять свій довг. Рівно ж не поміщувати оголошень до того часу, доки не будуть вплачені гроші за них. Збільшити розмір „Свободи" до 6 сторінок кожного дня.

До справ редакції:

Редакція тепер виконує задовільно свої завдання, але уліпшення потрібні під кожним оглядом збагачення змісту щоденника; в тій цілі треба якнайскорше завести дві реґулярні, відповідними в складі редакції обставленими людьми, ділянки: американські справи (культура, побут, соціяльні справи, політика ЗСА); справи української діяспори. В щоденнику принайменше раз на тиждень мусять бути численніші вістки з життя діяспори. Для цього потрібно відповідних людей. Отже, якнайскорше подбати принаймні про одну молоду людину, яка студіювала б, або закінчила факультет журналістики на американському університеті (повністю факультет, не короткі курси!) і могла б вести американський відділ в „Свободі". Український відділ (діяспора) доручити комусь з теперішніх членів редакції. Підкреслюю: йдеться про життя цілої діяспори.

ЗВІТ З ПЕРЕВІРКИ "СОЮЗІВКИ"

(Богдан Гнатюк)

Перевірка "Союзівки" в діловому 1980 році охоплювала:

а) Рахункові і банкові книги.

б) Адміністрацію готелеву та інвентар товарів.

в) Стан будинків, плавальні басейни, тенісові корти, відбиванкові площі, водно-каналізаційну систему та стан доріг.

г) Рух гостей на "Союзівці".

ґ) Літні табори для дівчат і хлопців, курси українознавства, курси тенісові й розвагово-культурну працю.

д) Перевірку всього майна "Союзівки", інвентуру крамниці, кухні та алькоголевих напитків.

На підставі точної перевірки головних касових книг приходів та видатків, підручних щоденних книг вплат і виплат та всіх рахункових трансакцій стверджено, що всі фінансові операції "Союзівки" є вписувані до рахункових книг прибутків і видатків правильно з відповідними прилогами. За кожний день, місяці й діловий рік є виготовлені точні фінансові зіставлення. Рахункові книги дають докладний образ всіх фінансових дій-операцій та точний фінансовий стан "Союзівки".

**ПРИБУТКИ І ВИДАТКИ ЗА 1980 РІК
БАЛЯНС НА КІНЕЦЬ ЗВІТОВОГО РОКУ
31-ГО ГРУДНЯ 1980 РОКУ**

Прибутки:	
Мешкання і харчування	$344,027.51
Крамниця (торг)	38,478.66
Бара (головна)	88,197.19
Бара (підручна)	19,378.90
Разом:	$490,082.26
Податки (від продажу)	29,600.63
Різні прибутки	1,748.32
Разом:	$521,431.21
Звороти	3,362.90
Зворот позички УНС	20,000.00
Чеки (здепоновані)	584.90
Готівка в касі	2,000.00
Разом:	$547,379.01
Видатки:	
Платні (нет)	$91,737.22
Харчі (закупи)	91,739.13
Бари (закуп напитків)	43,059.99
Бари-буфет	7,472.57
Кухня та їдальня	5,040.98
Крамниця (закуп товарів)	26,598.00
Прибирання кімнат	23,387.01
Податки від платень	32,894.65
Податки від продажу харчів	29,716.21
Податки від нерухомостей	25,947.44
Забезпечення	23,488.00
Транспортація	5,340.98
Опал, ґаз і світло	49,902.77
Хворобове забезпечення	1,905.07
Телефон	3,773.31
Канцелярійні прибори	2,115.34
Культурні і розвагові імпрези	1,224.13
Направи	20,229.94
Оголошення	1,264.52
Звороти	958.33
Звороти чеків і банк	3,439.11
Разом готелеві видатки:	$491,234.70
Розбудова оселі	25,635.28
Меблі та устаткування кімнат	8,323.66
Разом видатки за 1980 рік:	$525,193.64

ПРИБУТКИ І ВИДАТКИ ПО МІСЯЦЯМ ЗА 1980 РІК

	Прибутки — депозити	видатки:
Січень	23,007.15	25,150.76
Лютий	6,747.80	8,802.81
Березень	16,151.17	13,273.11
Квітень	16,182.61	20,505.94
Травень	42,731.06	34,232.51
Червень	15,478.87	44,167.87
Липень	120,694.14	83,542.48
Серпень	138,426.32	89,069.03
Вересень	90,385.34	141,559.95
Жовтень	41,517.90	26,977.59
Листопад	11,921.87	19,903.01
Грудень	24,136.78	33,956.38
Разом:	$547,379.01	$541,141.44
Позичка в УНСоюзі	20,000.00	10,000.00
Готівка в касі	2,000.00	2,000.00
Звороти	3,362.90	3,362.90
Банк, виміни-звороти	584.90	584.90
Разом:	$521,431.21	$525,193.64

РОЗПОДІЛ ВИДАТКІВ "СОЮЗІВКИ"

1. Оперативні витрати	$491,234.70
2. а) Закуп устаткування (меблі і т.п.)	8,323.66
б) Розбудова оселі	25,635.28
Разом загальні видатки:	$525,193.64

**РАХУНОК ЧИСТОГО ПРИБУТКУ "СОЮЗІВКИ"
І УЗГІДНЕННЯ БАНКОВИХ КНИГ**

Балянс з 31-го грудня 1979	4,684.06
Прибутки за 1980 рік	521,432.21
Позичка в УНС	10,000.00
Разом:	$536,115.27
Видатки за 1980 рік:	$525,193.64
Балянс на 31-го грудня 1980 року (за банковим розрахунком)	$10,921.63

Прибуткова готівка була депонована у двох банках і сальда в цих банках на день 31-го грудня 1980 року виносили:

1. Елленвіл Нац. Банк	9,686.39
2. Кінґстон Трост Комп.	1,235.24
Разом в банках на чекових контах:	$10,921.63

БАЛЯНС ДО РОЗРАХУНКУ ЧИСТОГО ЗИСКУ

Разом прибутки — 1980 р.	$521,431.21
Разом готелеві видатки — 1980 р.	$491,234.70
Балянс до розрахунку чистого зиску:	$30,196.51

БАЛЯНС НА 1980 РІК

Разом прибутки	$521,431.21
Разом видатки за 1980 р.	$525,193.64
Балянс 1980 рік (недобір)	—3,762.43

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ МАЙНА КРАМНИЦІ І БАР

а) Крамниця:		
Інвентар з січня 1980 р.	12,652.30	
Видатки - закуп 1980 р.	26,598.00	$39,250.30
Інвентар (січень 1981 р.)		10,325.10
Видатки проданого товару 1980 р.		$28,925.20
Зіставлення:		
Рахунок чистого прибутку — 1980 р.		41,171.99
Видатки за товар — 1980 р.		28,925.20
Чистий прихід за 1980 р.		$12,246.79
б) Харчі:		
Інвентар з січня 1980 р.	4,635.37	
Видатки за харчі 1980 р.	91,739.13	$96,374.50
Інвентар (січень 1981 р.)		3.420.35
Видатки за харчі в 1980 р.		$92,954.15
в) Бари:		
Інвентар (січень 1980 р.)	12,495.26	
Видатки в 1980 р.	36,711.77	$49,207.03
Інвентар (січень 1981 р.)		11.804.78
Видатки за напитки в 1980 р.		37,402.25
Зіставлення:		
Приходи в 1980 р.		88,196.19
Видатки за напитки (1980 р.)		37,402.25
Чистий прихід з бар за 1980 р.		$50,793.94

РУХ ГОСТЕЙ НА "СОЮЗІВЦІ" НА ПРОТЯЗІ 1980 РОКУ

	Дорослі особи	Діти
Січень	212	19
Лютий	84	26
Березень	20	—
Квітень	134	3
Травень	430	17
Червень	563	30
Липень	703	80
Серпень	863	140
Вересень	395	9
Жовтень	543	29
Листопад	471	17
Грудень	43	—
Разом:	**4440**	345

Статистика руху гостей на "Союзівці" обіймає всіх, що провели свої вакації на оселі, перебуваючи більше як один тиждень чи тільки через суботи і неділі. На 4785 гостей (дорослих і дітей) 1492 гостей провело більш як один тиждень на "Союзівці".

На протязі 1980 року на "Союзівці" відбувалися з'їзди Укр. Сеньйорів, Укр. Амер. Ветеранів, Василіянок, Лікарів, Союзу Українок, Пластунів, Подорож. Бюра Ковбаснюк, Червона Калина, Дрогобичан і Перемишлян, УНС Відділів, Бувших Учителів і Учнів Гімназії в Зальцбургу. На "Союзівці" відбувалися також весілля та спортові змагання.

Головні праці, виконані, протягом 1980 року на "Союзівці":

а) Розбудова оселі:

Танцювальна плятформа перед буд. „Веселка"	5,769.00
Бара	2,577.90
Упорядкування площ	2,408.51
Площі на паркування і дороги	8,777.25
Система на воду (помпа і нові джерела)	4,772.23
Електрика в буд. „Київ"	304.39
Різні праці:	1,026.00
Разом:	$25,635.28

б) Виряд - устаткування - меблі:

Виряд в разі вогню	930.00
Телефонічний реєстраційний апарат	299.00
Машина до копіювання	1,952.00
Електр. мотор до басейну	1,434.03
Компресор до холодільника	721.98
Хідники - меблі до кімнат	1,139.47
Апарат-алярм на вогонь	813.17
Електричні проводи - лямпи і т. п.	720.00
Різне:	314.04
Разом:	$8,323.66

в) Направи і удержання:

Басейн, хімікалії, фарби, направа доріг, малювання тенісових кортів і кімнат, машин до прання, квіти-травники-дерево на будову, резервовий збірник на воду і т.п.	$20,229.94
На розбудову "Союзівки", її удержання та покращання її вигляду видано в 1980 році	54,188.88

ПІДСУМКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Загальний прихід "Союзівки" в 1980 році був на суму 521,431.21 дол. (в 1979 році на суму 493,385.89 дол.), цебто на 28,045.32 дол. більше, як в 1979 році. Разом видатки в 1980 році виносили 525,193.64 дол., що дало недобір на 3,762.43 дол. в 1980 році. Причиною мінусового балянсу є великий вклад у постійну розбудову "Союзівки", збільшення платень працівникам, більші видатки на забезпечення від вогню і постійний зріст цін на харчі, опал, електрику і ґаз.

Як і в минулих роках, так і в 1980 році на "Союзівці" відбувалися — крім з'їздів, весіль та зустрічей членів українських товариств і організацій, — табори для дітей, курси українознавства, курси танків і тенісова школа. Багатолюдні спортові змагання, мистецька програма у виконанні наших кращих мистецьких сил та ансамблів причиняються у великій мірі до популяризації Українського Народного Союзу серед нашого громадянства, а в першу чергу серед широких кругів української молоді. Відпочинкова оселя "Союзівка" і надальше залишається культурно-розваговим центром для членства УНСоюзу, молоді й української громади.

Рекомендації

Контрольна Комісія, розглянувши рекомендації дир. В. Кваса, рекомендує від себе Головному Урядові провести слідуючі праці чи закупи устаткувань, а головно виконати всі вимоги Стейтового Уряду Здоров'я відносно уліпшень забезпечення від вогню та алярмової системи в разі вогню.

1. Купити компресор до холодільні.
2. Вставити фільтри на воду.
3. Виконати всі праці рекомендовані Урядом Здоров'я, остаточно приступити до будови кращих приміщень для молоді, яка відбуває курси чи табори, вставити охолодження до їдальні.

Контрольна Комісія апелює до Головного Уряду розглянути можливості побудови „мотелю", який забезпечував би вимоги наших гостей та дав би можливість відбувати Конвенції УНС на власній оселі. У зв'язку з побажанням п. В. Кваса перейти в найближчому часі на емеритуру, Контрольна Комісія рекомендує Головному Урядові підшукати в скорому часі кандидата на цей пост, а пана В. Кваса просити про допомогу в цій справі, а свій перехід на емеритуру відложити аж до часу підшукання кандидата на цей пост.

На закінчення Контрольна Комісія висловлює подяку та признання дир. В. Квасові за його довголітню працю, а в першу чергу за його батьківське ставлення до молоді і чемностево-ввічливе відношення до гостей на оселі. Рівнож дякуємо всім працівникам на "Союзівці", а головно панні М. Ганкевич за її взірцеве ведення фінансового діловодства.

Контрольна Комісія закликає українську молодь до численної участи в таборах і курсах, а українське громадянство до проведення своїх вакацій та відпочинків на "Союзівці".

ДОПОВНЕННЯ ДО ЗВІТУ ГОЛОВИ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ БОГДАНА ФУТЕЯ

У звітовому часі переведено дві контролі майна УНС, піврічну, (вересень 1980) і річну, (квітень 1981). Я переводив контролю Організаційного Відділу і УНКорпорації дому УНС. Також брав участь у нарадах Головного Уряду, у засіданнях Стипендійної Комісії та був присутнім на однім засіданні Екзекутивного Комітету із дорадчим голосом.

В Клівлендській Окрузі я брав активну участь в нарадах Окружного Комітету і на сходинах 240 Відділу УНС.

Члени Головної Контрольної Комісії не устійнили спільної заяви-заклику із переведеної річної контролі УНС і тому поміщено заяву за підписами тільки трьох членів. Проф. Телюк і я пропонували, щоби Контрольна Комісія звернула особливу увагу у заяві на:

1) Організаційні занедбання в діловому році, в якому УНС втратив 1750 активних членів. УНС не має дальше постійних чи обласних організаторів. Організаційний Відділ не має контакту з Округами і поодинокими Відділами. У терені витворилася небажана і некорисна для УНС атмосфера, яка утруднює працю секретарів у приєднуванні нових членів.

2) „Громадська політика" головного предсідника і Екзекутиви УНС у відношенні до XIII Конгресу УККА.

3) Орган УНС „Свобода" неправдиво і односторонно насвітлює і поміщує статті і дописи про події XIII Конгресу УККА.

4) Представники УНС повинні брати активну участь у праці УККА.

До мене, як голови Контрольної Комісії, надіслано і дальше приходять копії дописів і листів членів УНС, які засуджують цю безвідповідальну громадську політику головного предсідника й Екзекутиви УНС та нарікають, що „Свобода" відмовляється поміщувати їхні дописи і вияснення. Це саме відноситься також до дописів про Загальні Збори поодиноких Відділів УНС.

Окрему заяву-заклик меншости Контрольної Комісії Екзекутива УНС не погодилася помістити на сторінках „Свободи", що ясно свідчить про „практикуючу демократію". Тому тепер домагаюся до мойого звіту долучити і разом помістити у „Свободі" заяву Головної Контольної Комісії за підписами Івана Телюка і Богдана Футея.

Згідно зі статутом УНС, параграф 33, на письмове домагання 5-ох членів Головного Уряду предсідник має скликати надзвичайні наради Головного Уряду. Таке звернення на письмі головний предсідник одержав, але нарад не скликав і не виконав своїх статутових обов'язків. Копію такого письма до головного предсідника долучую.

Рішення Екзекутиви УНС відділити англомовний тижневик від „Свободи" і відповідальности головного редактора було необдумане і протистатутове.

В справі дому для старших членів УНС нічого не зроблено, хоча про нього говоримо вже кілька років.

УНС є громадською установою і для добра тієї громади і самого УНС та українського народу, Екзекутива УНС повинна виявити і доложити якнайбільше доброї волі й ініціятиви, щоб у нашій громаді запанувала єдність і згода.

8. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Д-р Б. Футей — голова Контрольної Комісії додав, що в минулому році він приєднав 8 членів. З рамени Округи УНСоюзу працює над заверщенням побудови дому для старших у Клівленді. Відносно того, що Контрольна Комісія, після переведення річної контролі, не зуміла дійти до видання спільної заяви, сказав, що меншість членів Контрольної Комісії виготовила своє звідомлення і його переслала до Головної Канцелярії УНСоюзу на руки головного секретаря з вимогою, щоб це звідомлення було поміщене у „Свободі" разом із заявою, яку підписали три інші контролери. Звідомлення, чи радше заява меншости не була поміщена, як теж він не одержав ніякої відповіді на це домагання. З огляду на це, він ще раз повторив своє домагання, щоб звіт Контрольної Комісії, який підписали проф. Іван Телюк і він, був долучений до протоколу і був поміщений у пресі.

Інж. А. Дорошенко зазначив, що коли є тільки одна Контрольна Комісія, то може бути тільки один її звіт, а не два.

Д-р Б. Футей підкреслив, що він звітує зі своєї діяльности як член Контрольної Комісії, а не за Контрольну Комісію. Заявив, що він має почуття гуманности у відношенні до людей, але як член Контрольної Комісії він має певні обов'язки. В часі, коли переводив річну контролю, він звертався до членів Екзекутиви, щоб вони дали йому вияснення в справі недуги головного предсідника, тобто в яких обставинах це сталося і яке було лікарське звідомлення. На це він одержав відповідь, що вони не мають таких інформацій. З огляду на забезпечення УНСоюзу, ці справи, на його думку, повинні бути вияснені. І тільки з тих причин, які теж є охоплені статутом, він звертався з питанням, як представляється справа недуги головного предсідника. На кінець заявив, що він теж не одержав відповіді на листа, в якому вимагав скликання надзвичайного засідання Головного Уряду.

Проф. І. Телюк сказав, що він хотів би дати аналізу організаційних справ. Ствердив, що пороблено багато плянів, але ніколи не переведено їх у життя. Відносно звіту Джеймса Балу сказав, що звіт є базований на даних, які Балу одержав від членів Екзекутиви. На його думку, Балу повинен був говорити з деякими союзовцями з терену чи з іншими членами Головного Уряду. З огляду на те, звіт Балу не є повний.

о. митрат С. Біляк доповнив свій поданий вже звіт даними з переведеної контролі Видавництва „Свобода'. Зазначив, що йому важко подати докладний звіт із книжкового стану, бо він сам не мав змоги перевірити книгарні. Звіт є базований на даних, які йому подав завідуючий книгарнею.

Д-р Б. Гнатюк заявив, що додатку до свого звіту не має, але хоче вияснити справу заяви Контрольної Комісії, яка появилася у „Свободі" з підписами тільки трьох членів Головної Контрольної Комісії. Контролери д-р Б. Футей і проф. І. Телюк її не підписали, а перед нарадами передали йому копію тієї заяви, яку вони обидва зладили і її підписали. Ствердив, що це вперше в історії УНСоюзу, що Контрольна Комісія не могла знайти спільної мови, щоб зладити і підписати одну спільну заяву. Попросив, щоб відчитати текст заяви, яку зладили і підписали три члени Контрольної Комісії, щоб присутні могли висловитися, що в тій заяві було такого, що два вище згадані панове, члени Контрольної Комісії, її не хотіли підписати, і то на передодні Конвенції УНС, яка відбудеться точно за рік. Контрольна Комісія обговорювала події, які заіснували на XIII Конґресі УККА і апелювала до Екзекутиви УНС, щоб робила всі заходи для привернення єдности в УККА. Обидва панове, д-р Б. Футей і проф. І. Телюк, не погодилися і тому не було спільної заяви. Ще раз підкреслив, що заява „меншости", текст якої він одержав щойно на початку нарад, є новиною для нього і думає, що і для двох інших членів Контрольної Комісії, бо вона ніколи не була дискутована на нарадах Контрольної Комісії.

Мгр І. Геврик сказав, що його друкований звіт є виключно з переведеної контролі УНСоюзу. Там він не порушив справ УККА і XIII Конґресу, бо не є контролером УККА і його не контролював. До свого звіту додав, що в 1980 році приєднав 21 членів. Репрезентує УНСоюз у Президії Комітету Українців Канади, представляв новообраного президента КУК, Івана Новосада, на бенкеті Конгресу КУК, бере активну участь в різних організаціях і фінансових установах Вінніпеґу та старається при кожній нагоді працювати для УНСоюзу та боронити його добре ім'я. Так само, як і д-р Б. Гнатюк, висловив своє здивування, чому два члени Головної Контрольної Комісії не підписали спільної заяви. Звернувся до цілого збору з запитом, що було в тій заяві такого, що діє на шкоду УНСоюзові, що ті два контролери не хотіли її підписати.

На черзі, згідно з порядком нарад, слідував звіт Контрольної Комісії.

Мгр І. Геврик запропонував, щоб звіт Контрольної Комісії перенести на пізніше, щоб члени Контрольної Комісії мали змогу той звіт узгіднити.

Д-р М. Куропась заявив, що голова Контрольної Комісії повинен дати звіт з проведеної контролі й попросив до слова голову Контрольної Комісії.

Д-р Б. Футей подав присутнім до відома, що заклик і заява Контрольної Комісії, які появилися в пресі з підписами трьох членів К.К., були тим, на чому Контрольна Комісія не годилася. Не було розбіжностей між членами Контрольної Комісії при зладженні звіту з технічної контролі. Проф. І. Телюк і він не погоджувалися зі змістом заклику, який виготовили три члени Контрольної Комісії, і зладили свою версію заклику, з яким знову ж не погодилися мгр І. Геврик, о. С. Біляк і д-р Б. Гнатюк. Заявив, що згаданий заклик переслано всім членам Контрольної Комісії для устійнення. Він особисто переговорював цю справу з проф. Б. Гнатюком і мгр-ом І. Гевриком. Професор Гнатюк погоджувався на спільний заклик відносно справ УККА, якщо він буде відповідно сформульований, а натомість мгр І. Геврик не погоджувався і заявив, що не буде підписувати заклику, в якому будуть заторкнені справи УККА. З огляду на це, до ніякого порозуміння не дійшло і немає спільного заклику. Крім того, члени Контрольної Комісії не могли погодитися відносно Організаційного Відділу. На думку проф. І. Телюка і його, недотягнення Організаційного Відділу треба було наголосити у спільному заклику. Це все не сталося і тому є заклик меншости. Сказав, що в 1980 році переведено річну контролю, відбуто тоді зустріч з управителем „Союзівки" В. Квасом, який представив контролерам пляни на майбутнє; переведено контролю у Головній Канцелярії. Після того, члени Контрольної Комісії зустрілися з членами Екзекутиви і давали запити Екзекутиві, на які вони старалися дати вичерпні відповіді. Після того появився спільний заклик, який в березні 1980 року підписали всі члени Контрольної Комісії. Те саме повторилося в березні 1981 року. Контрольна Комісія відбула засідання перед переведенням контролі, опісля було спільне засідання з членами Екзекутивного Комітету, на якому, очевидно, не було головного предсідника. Зроблено всі можливі старання, щоб видати спільний заклик і заяву, але до порозуміння не дійшло і тому є дві заяви і два заклики. Заяву і заклик більшости поміщено у „Свободі", а заяву меншости не поміщено. На його думку, згідно з демократичною засадою, заява меншости теж повинна бути поміщена. В дальшому завважив, що на його думку, на протязі одного року не треба аж два рази переводити контролі, тим більше, що УНСоюз контролюють контролери СіПіЕй на вимогу стейту Ню Джерзі, а крім того є ще інші стейтові та федеральні контролі. Також не потрібно переводити контролю Канадського Представництва, бо оригінали всіх паперів знаходяться у Головній Канцелярії УНС. Запропонував, щоб контроля відбувалася лиш один раз у році, а коли конечним є, щоб була й піврічна контроля, то тоді вона не повинна тривати довше, як один або два дні. Статут УНСоюзу вимагає щонайменше одної контролі в році. На кінець сказав, що з огляду на те, що Контрольна Комісія на річній контролі не могла погодитися на спільну заяву і заклик, він, як голова Контрольної Комісії, не може дати внеску на прийняття звітів Екзекутиви.

Мгр І. Геврик, який є заступником голови Контрольної Комісії, поставив внесок, щоб звіти Екзекутиви прийняти і дати похвалу за їхню працю та за їхню настанову до УККА. Під час XIII Конґресу УККА Екзекутива УНС два дні боронила позицій УНСоюзу, який був одним із тих, що цей УККА заснував, „Свобода" присвячувала безкоштовно багато місця для справ УККА і ще раз підкреслив, що саме тому треба прийняти звіт Екзекутиви і одобрити їхню політику.

Д-р Я. Падох запропонував, щоб члени Контрольної Комісії зійшлися ще раз цього вечора й узгіднили свій звіт. Заклик не є статутовою справою і він може бути зладжений або ні, але спільний звіт Контрольної Комісії повинен бути поданий до протоколу і до преси. Звіт більшости і звіт меншости створює дуже нездоровий прецеденс, до того ще перед Конвенцією.

Д-р М. Куропась завважив, що в контролерів є добра воля цю справу наладнати і він глибоко переконаний, що вони це зроблять.

10. СЛОВО ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Марія Чучман сказала, що звіту не має, бо не провадила ніякої діяльности для УНСоюзу. Може тільки ствердити, що вона дальше цікавиться УНСоюзом, а в місяці травні приєднала до УНС двох нових членів — одного в Америці, а другого в Канаді.

Інж. С. Куропась ствердив, що почесні члени є оформлені в Комісії Сеньйорів і все, що має до сказання, скаже на засіданні Комісії. Відносно організаційних справ, то він дальше є головою 423-го Відділу в Чікаґо, який він заснував. На заклик головного предсідника, приєднав до УНС двох нових членів.

Д-р Я. Падох подав, що він належить до трьох Комісій і хотів би подати, що ці Комісії зробили, а чого їм не вдалося доконати. Відносно Культурної Комісії сказав, що на його думку, вона себе не виправдала. Комісія повинна мати членів з-поза Екзекутиви. До згаданої Комісії належать три контролери з різних частин Північної Америки. Їхній приїзд на засідання Комісії є получений з поважними коштами і тому ті засідання не відбуваються. В склад Комісії входять теж три редактори, які часто є перешкоджені, і тому, на його думку, Комісія не діяла і не буде діяти. Комісія, яка складалася б з трьох а найбільше п'ятьох членів, має вигляди зробити свою роботу. Подав, що Культурна Комісія відбула одне преліминарне засідання і одне коротке, але нічого не вирішила і нічого не зробила. Перед Комісією є цілий ряд дуже важливих справ, які у великій мірі можуть допомогти УНСоюзові в організаційних справах, як теж піднести його престиж. Запропонував наступне:

1) Зладити індекс до найстаршого часопису в світі „Свобода", яка є колосальним джерелом знання про Україну. Тоді знайдуться молоді люди, які матимуть змогу робити докторську працю зі славістики, бо будуть мати готовий матеріял. Такий індекс міг би зробити професор Чопик, який є компетентний в цій ділянці.

2) Відновити культурний Бюлетень.

3) Висловив жаль з того приводу, що продано старий будинок УНСоюзу. В ньому міг був приміщуватися архів і музей УНСоюзу.

4) Поробити всі старання, щоб довести до кінця історію України Грушевського, яка закінчилася на половині козацької доби.

Згадав про потребу, щоб українські науковці брали участь у міжнародних наукових з'їздах. Для цього є конечна фінансова допомога. Порушив справу відзначення 1,000-ліття Хрищення України — на це потрібно біля 30,000 долярів, щоб могти створити світовий Конґрес, який видав би кількатомову працю про українське християнство. Апелював, щоб побудувати біля „Союзівки" дім для старших віком союзовців. Висловив надію, що коли УНСоюз видасть такий заклик, зразу знайдеться біля сто родин, які охоче дадуть гроші, щоб запевнити собі мешкання в такому домі. Підкреслив, що справу побудови дому для старших віком союзовців треба конечно вирішити на цьому засіданні Головного Уряду. Відносно звіту Джеймса Балу сказав, що він жаліє, що ніхто не скомунікував його з п. Балу. Він, будучи 18 років головним організатором УНСоюзу, має великий досвід в організаційних справах і міг багато допомогти п. Балу в його дослідах.

Д-р М. Куропась повідомив присутніх, що УНСоюз підписав контракт з Рудольфом Де Колі з Міннесотського Університету, щоб він виготовив індекс до „Свободи". Додав, що в 1984 році українці Америки святкуватимуть 100-ліття початків українського громадського життя в Америці. Перша українська церква була заснована в Шенандоа, парохом якої був о. Іван Волянський. Про це треба б вже почати писати, бо саме з цього джерела народився УНСоюз. В дальшому сказав, що один з членів Екзекутивного Комітету одержав дотацію від Нешенал Ендавмент фор Гюманітіс в сумі $6,000. Він має на протязі літа продовжувати досліди над українською еміграцією. Зверталися до УНСоюзу з пропозицією дати „мечінг фонд" в сумі $500, але УНСоюз відмовився. Натомість Американсько-Жидівський Комітет дав такий фонд і з огляду на те, Історія Української Еміграції буде написана під спонзорством Американсько-Жидівського Комітету.

Ґеновефа Жеребняк подала, що її праця за минулий рік була ограничена до місцевого Відділу, де вона є секретаркою. Але вона живо цікавилася справами УНСоюзу, читаючи „Свободу" і „Віклі". Ствердила, що боліє над ситуацією, яка заіснувала в УНСоюзі. УНСоюз був побудований на братерстві і довгі роки це братерство існувало. Висловила надію, що до часу, поки закінчаться ці наради, всі непорозуміння будуть наладнані і знову запанує між членами Головного Уряду згода і братерство.

Д-р Анна Чопик сказала, що живе в далекому Лос Алямос, Ню Мексико. Подала, що там є всього чотири українські родини і вони всі вже є членами УНСоюзу, так, що членів вона вже не може приєднувати. Особисто, вона старається інформувати місцеве населення про українську історію і культуру. Дописує про це до місцевої ґазети — заплянувала виставку українського народного мистецтва у місцевій бібліотеці. Теж із жалем підкреслила, що їй болить оця незгода і сварки, які тепер заіснували в УНСоюзі. Закликала всіх до згоди і вирозуміння один одного.

Богдан Зорич підкреслив значення УНСоюзу для розвитку української культури і задержання українських традицій на еміґрації. Згадав про віддану працю поодиноких організаторів і секретарів УНСоюзу в Канаді, які відвідували далеко віддалені українські поселення і приєднували членів до УНСоюзу. Підсумки їхньої праці є дуже великі. Він сам, на протязі 27 років праці в УНСоюзі, зорганізував біля дві тисячі членів, що у висліді дало гарний фінансовий прибуток — близько три мільйони долярів. Недоліком УНСоюзу є, що він не має доступу до всіх українців-канадців, бо його організатори не знають психіки канадців. В Канаді є ще великі можливості приєднання членів, тільки треба знайти дорогу до цих проспектів. Канадська Канцелярія працює, а доказом того є хоч би ці 500 чи 600 чеків, що були там підписані і через яку йдуть великі суми грошей до Головної Канцелярії УНСоюзу. Висловив гаряче побажання до всіх, щоб щире серце і гаряча думка були стимулом до праці, бо тільки це доведе до згоди і гарних вислідів праці. Ці побажання він висловив від себе і від канадських українців.

Володимир Запаранюк зазначив, що помимо того, що є емеритом, він живо цікавиться УНСоюзом і працює для нього. Заявив, що й надальше буде, по своїй змозі, допомагати Союзові.

Редактор-емерит Антін Драган підкреслив, що місце і роля редактора-емерита, якого Головний Уряд наділив такими самими правами, як почесних членів Головного Уряду, не є чітко визначені і з'ясовані в УНСоюзі. Підкреслив, що він, бувши професійним журналістом, залишиться ним і дальше і буде писати доти, доки житиме. Заявив, що він до нічого не вмішується і свою думку висловлює тільки тоді, коли його питають. Як знає відповідь, то каже, а як не знає, то не каже. У звітовому часі зредаґував „Альманах УНС" на 1981 рік. На прохання редакції й Екзекутиви УНС він погодився зредаґувати „Альманах" на 1982 рік. Теж викінчував вже давніше схвалені праці, а то книжки д-ра Луки Луцева та інші. Ще раз підкреслив, що він допомагає виключно на прохання Екзекутиви або редакції. Зазначив, що багато порушених тут справ, таких, як зладження індексу до „Свободи", відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України, вже давніше були схвалені. Ці справи вирішує Екзекутива. Також зазначив, що в „Альманасі" на 1982 рік буде відмічена трагічна річниця 50-ліття голоду на Україні, як теж 1000-ліття хрищення України. Сам „Альманах" вийде під знаком батька цієї країни — Джорджа Вашінґтона, якого 250-ліття з дня народження сповниться в 1982 році. Закінчив словами, яких колись вживав президент Лінкольн під час важливих дебат у Конґресі: „Боже, дай нам менше гуку громів, а більше світла блискавок..."

Д-р М. Куропась повідомив, що того вечора, о год. 8-ій, Стипендійна Комісія докінчить свої наради.

11. ЗАПИТИ ДО ЗВІТІВ І ВІДПОВІДІ

Д-р А. Лозинський запропонував, щоб цю точку розділити на дві частини, а то на конкретні запити до звітодавців, а опісля дискутувати над звітами.

На думку **мг-ра І. Геврика**, запити і дискусія над звітами повинні міститися в одній точці.

Д-р М. Куропась запропонував, щоб найперше зладити листу осіб, які мають запити до звітодавців, тоді слідуватимуть відповіді на запити, а тоді зладити другу листу дискутантів.

Євген Репета поставив внесок, щоб точку порядку нарад „дискусія над звітами" розділити на дві частини: „питання і відповіді". Його піддержав д-р А. Лозинський. Переведено голосування — всі, крім одного, голосували за тим внеском.

Зладжено листу осіб, які мають запити до звітодавців.

На цьому закінчено понеділкову пополудневу сесію — перший день нарад — год. 5.40 по пол.

СОЮЗОВЦІ! КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВЖЕ РОЗПОЧАЛАСЯ. ЇЇ МЕТА: ПРИДБАТИ 4,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ 8 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ МІСІЮ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПРЕСА ШИРОКО КОМЕНТУЄ факт, що вже другий арабський посадник більшого міста в Ізраїлі, заселеного арабською більшістю населення, виступив публічно з вимогою визнання Ізраїля Палестинською Визвольною Організацією. Першим, який перед декількома днями висунув ту вимогу, був посадник Вифлеєму Еліяс Фрей. Посадник Фрей підкреслив, що без визнання Ізраїля ПВО не може бути мови про контакти тієї установи з американськими чинниками. Тепер посадник Ґази Рашад Шава висунув таку саму вимогу, але з інших причин. Він пояснив, що не всі арабські палестинці належать до ПВО, або її підтримують. Він також сказав у радіоінтерв'ю, що коли палестинські араби не розв'яжуть питання своїх прав в Ізраїлі тепер, то пізніше після дальшої розбудови ізраїльських поселень на правому березі Йордану, це питання буде значно важче розв'язати, а дещо може бути навіть запізно. Для полагоди тієї справи треба обопільного визнання: Ізраїль мусить визнати ПВО, а ПВО мусить визнати Ізраїль.

ОБИДВІ ПАЛАТИ КОНҐРЕСУ ЗСА, СЕНАТ І Палата Репрезентантів, розпочали в понеділок, 25-го січня ц.р., чергову сесію. У другій половині 97-го Конґресу законодавці займатимуться переважно економічними справами, щоб знайти розв'язку багатьох питань, зупинити інфляцію і рецесію, згідно з обіцянкою президента Роналда Реґена, зменшити відсоток безробіття, яке охоплює біля 9 мільйонов осіб тощо. На порядку денному цієї сесії є ще такі справи, як чергове зменшення бюджету, привернення молитви в школах, аборти, зменшення дефіциту Уряду, які стояли вже на денному порядку на минулій сесії, але яких не вдалось вирішити.

СВЯТА СОФІЯ
РЕЛІГІЙНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ, ЗСА
ЗАКЛИКАЄ

Дня 17-го лютого ц. р., наш Блаженніший Патріярх ЙОСИФ буде обходити свої 90-ті уродини.

Це для нашої Церкви і Народу дар Божого провидіння! Піддержати Його далекосяжні задуми — це наш обов'язок!

Патріярший Фонд збирає Товариство Свята Софія.

Чеки висилати на:
St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
7911 Whitewood Road • Philadelphia, Pa. 19117

Увага! ЗМІНА ДАТИ Увага!

ВЕЧЕРНИЦЬ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

З огляду на помилку, яка зайшла в Адміністрації Готелю — **ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"** відбудуться

20-го ЛЮТОГО 1982 РОКУ

а не 27-го лютого, як було подано давніше.

Вечерниці відбудуться **в РУЗВЕЛЬТ ГОТЕЛЮ,** Madison Ave. & 45th вул., **НЮ ЙОРК, Н. Й.**

Український Студентський Клюб при Бернадськім і Колюмбійськім Коледжах

влаштовують **у п'ятницю, 29 січня 1982 р., від 9-ої веч. — 2-ої ночі**

З А Б А В У

Wollman Auditorium Terris Booth Hall, Columbia University
115th Street & Broadway, New York, N. Y.

Грає оркестра **„Водограй"** Вступ — $4.00

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ ЧЛЕНІВ
ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ" в Ню Йорку

відбудуться **в неділю, 14-го березня 1982 року у великій залі Академії св. Юра** при 215 Схід 6-та вул., **Ню Йорк, Н. Й.**

Початок точно о год. 2:30 по пол.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття Зборів
2. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
3. Звіт Управи
4. Звіт Скарбника
5. Звіт Кредитового Комітету
6. Звіт Контрольної Комісії
7. Обговорення Звітів
8. Вибір трьох членів Управи і одного члена Кредитового Комітету
9. Різне
10. Закриття Зборів

Управненими до голосу є тільки члени. Доказом членства є ощадностева книжечка, яку треба мати зі собою.

У випадках спільного конта — тільки перша особа є управнена до голосу.

ЗА УПРАВУ:

Адв. **РОМАН ГУГЛЕВИЧ** *Голова* — Д-р **ІВАН ФЛИС** *Секретар*

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО БРАТІВ У ПОТРЕБІ!

Чи Ви вже склали свою пожертву на допомогу загроженим голодом, холодом і недугами братів і сестер українців у Польщі? Передайте її негайно на руки Вашого о. Пароха, або перешліть на адреси:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

UKRAINIAN CATHOLIC ARCHDIOCESE
815 N. Franklin Street
Philadelphia, Pa. 19123

Починається новий...

(Продовження зі стор. 1)

зроблені спеціяльні інструменти, якими курсанти навчаються різьбити елементи складних орнаментів. На закінчення курсанти будуть різьбити дерев'яні хрести, лінійки і обкладинки для альбомів. Загальне керівництво курсами — М. Черешньовський, викладатиме його учень Іван Симчик.

На курсах вишивання викладатиме Любов Волинець, досвідчена вишивальниця і знавець української вишивки, яка заплянувала програму курсів так, щоб познайомити учасників з різними аспектами традиційного українського вишивкарства.

Початківці і вишивальниці з деяким досвідом виконають зразки різних стібів, як, наприклад, хрестиковий стіб, вирізування, низинку та інші. Курсанти познайомляться зі зразками вишивок, найкраще придатних для різних тканин, а також із історією та естетикою української вишивки.

Відбудеться десять зайнять, під час яких учениці-вишивальниці познайомляться з народним мистецтвом, поширеним в Україні з давніх часів. Деякі вишивки мали обрядове значення, вишивками прикрашали одяг і рушники для щоденного вжитку. Дівчата вишивали речі для свого посагу.

Українські вишивки відзначаються не тільки досконалою технікою їх виконання, але й різноманітністю узорів і комбінацією кольорів, характерних для певних районів України.

Вишивальниці дістануть матерію, нитки й узори. Під час зайнять вони зможуть вишити за своїм вибором велику серветку, блюзку, наволочку тощо.

Інформація про дні зайнять і оплату курсів вміщено у „Вістях Українського Музею", надрукованих у „Свободі" 19-го січня 1982 року. Буде подано також в оголошенні про курси. Адреса і телефон Музею: The Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York, N.J. 10003. Тел.: (212) 228-0110.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

АНДРОНІКА КОПИСТЯНСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в п'ятницю, 29-го січня 1982 р., о год. 7-ій веч. в церкві св. Володимира в Гемстеді, Н. Й.

Про молитви за душу Покійного в цей день просить

РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ОЛЕНИ СКЛЕПКОВИЧ

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в п'ятницю, 29-го січня 1982 року

в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., о год. 6:30 ранку
і монастирі св. Йосафата в Ґлен Кові, Н. Й., о год. 7-ій ранку.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

ОЛЕГ — син з Родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Незабутнього Курінного

бл. п.

АНДРОНІКА КОПИСТЯНСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у церкві Пресв. Трійці в Керґонксоні, Н. Й. в суботу, 30-го січня 1982 р., в год. 8-ій ранку

ОРЛИКІВСЬКЕ БРАТСТВО ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ в Керґонксоні, Н. Й.
Тіточна сестра — АЛЕКСАНДРА ЯЦІВ

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 8-го січня 1982 року упокоївся в Бозі,
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО, БРАТ І ВУЙКО

бл. п.

ЕВГЕН БІШКО

уроджений в Ярославі, Зах. Україна,
бувший учитель.

ПАНАХИДА була відправлена в неділю, 10-го січня 1982 року, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Мацка в Сиракюзах, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся 11-го січня 1982 року в церкві св. Ів. Хрестителя, а опісля на цвинтар тої ж церкви.

Горем прибиті:

дружина — ЕСЯ
доня — МАРУСЯ ПРИБИЛА з мужем ВОЛОДИМИРОМ
внуки — ТАМАРА, МАРКО і КІКІ
сестра — МАРУСЯ з мужем в Україні
брат — ЮЛІЯН з родиною в Україні
брат — КОНСТАНТИН з дружиною ЗОНЕЮ з дітьми і внуками
Ближча і дальша Родина в Україні, в Америці, в Канаді і Польщі

•

Щиро-сердечна ПОДЯКА Всім, хто в часі недуги Покійного приходив з розрадою і потіхою, Всім, хто в дуже зимну погоду не жаліючи труду відпровадив Його на Вічний Спочинок.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Стефанії Мороз

на пластовий журнал „ЮНАК"
зложила 50.00 долярів

Ірина БЛАГІТКА з родиною

Українське Патріярхальне Товариство в ЗСА
Відділ у Рочестері, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою, що наш Дорогий Душпастир, великий приклонник патріяршого руху, великий жертводавець на всі церковні і народні цілі та великий патріот

бл. п. о. Архипресвітер

ВАСИЛЬ ОСТАШ

парох церкви Богоявлення Господнього в Рочестері, Н. Й., упокоївся в Бозі 16-го січня 1982 року.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 19-го січня 1982 р. в церкві Богоявлення і закінчилися АРХИЄРЕЙСЬКОЮ ЛІТУРГІЄЮ в середу, 20-го січня 1982 р. Опісля Тіло було перевезене до міста Авборн, Н. Й., і було зложене в Його власнім гробівці.

Управа Т-ва

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Кревними, Приятелями і Знайомими, що 19-го січня 1982 року, о год. 10-ій веч., по довгих і тяжких терпіннях, відійшов у Вічність, наш Дорогий МУЖ, БАТЬКО і ШВАҐЕР, проживши 74 роки

бл. п.

ОМЕЛЯН ТКАЧУК

Б. УЧИТЕЛЬ НА БУКОВИНІ.

ПОХОРОН відбувся дня 23-го січня 1982 р. в Ореґон Ситі, Ореґон, на місцевому кладовищі.

Залишені в смутку:

дружина — ЛЮБОВ
дочка — ТАМАРА ҐОСЕЛІН з мужем МАРКОМ
син — МАРКО
шваґерки:
НАТАЛКА ПЕТРІНА з мужем БОГДАНОМ, дітьми і внуками
МАРІЯ ХАРИНА з мужем о. МИРОСЛАВОМ, дітьми і внуками
МАРТА СИДІР з чоловіком, дітьми і внуками
Ближча і дальша Родина в Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Приятелями, що після довгої недуги відійшла від нас у Вічність 22-го січня 1982 р. наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

СОФІЯ з ДАЦКІВ МИХАСЬКІВ

народжена 21-го грудня 1891 р. у Львові, вдова по старшині Галицької Армії Гаврилі, довголітня учителька Рогатинщини.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — 26-го січня 1982 р. з похоронного заведення Evergreen до місцевої церкви св. Павла, а опісля на цвинтар Evergreen Cemetery в Кольорадо Спрінґс, Кольорадо.

Горем прибиті:

син — ЮРІЙ з дружиною РОМАНОЮ
внуки — ЮРІЙ і МАРКО
та ближча і дальша Родина в Німеччині і Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 12-го січня 1982 року, упокоїлась в Бозі, на 85-му році життя, наша Найдорожча МАМА і СЕСТРА

бл. п.

МАРІЯ з МЕЛЬНИЧУКІВ ЧЕРЕДАРЧУК

ПАНАХИДА була відправлена у п'ятницю, 15-го січня 1982 р. у похоронному заведенні Музика і Син.

ПОХОРОНЕНО Покійну в суботу, 16-го січня 1982 р. після БОГОСЛУЖБИ І ПАНАХИДИ в українській католицькій церкві св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

У глибокому смутку:

дочка — д-р ОКСАНА ФІЛЬВАРКІВ
сестра — АННА СЕМЕНОВА з родиною
Ближча і дальша Родина в Америці та Україні

•

Усім, що звеличали Покійну участю в похоронних відправах, за квіти, датки на Богослужби, Патріярхальний Фонд та Українські Студії при Гарвардському Університеті — щира подяка.

„Американський”...

(Продовження зі стор. 2)

яка мала своєю найголовнішою метою американізацію і евентуально асиміляцію всіх етнічних католиків у Америці. Вчасніше подолавши ранні спроби католиків німців, французів і поляків створити окремі етнічні дієцезії в Америці, римокатолицька ієрархія не мала в пляні толерувати наявність автономних руських парафій.

У 1890 році, під натиском певних американських єпископів латинського обряду, Священна Конгреґація для поширення віри з Східньої Церкви видала наказ, щоб усі одружені руські священики з Америки негайно повернулися в Україну. Священна Конгреґація також веліла, щоб усі руські священики, які виявлять бажання еміґрувати до ЗСА в майбутньому, були целебсами і безпосередньо зголошувалися тут, у ЗСА, до місцевих єпископів латинського обряду, які будуть наглядати за всіма їхніми активностями.

В 1895 році Священа Конгреґація видала напрямні, які уможливили єпископам латинського обряду заборонити руським священикам відвідувати інші парафії в інших дієцезіях без попередньої згоди обох стосовних єпископів; заборонити руські релігійні відправи в римокатолицьких церквах і ввести інші дії, скеровані на дальшу дискримінацію проти Руської Церкви.

Другою перешкодою для українізації в Америці було прямо блискавичне зростання Російсько-Православної Церкви. Завдяки переважно ревним прозелітським зусиллям отця Олексія Тота, тринадцять руських католицьких парафій перейшли на російське православ'я коло 1900 року. Грекокатолицький руський священик з Пряшева о. О. Тот прибув у Міннеаполіс, щоб стати до виконування пастирських обов'язків у церкві Святої Покрови, в парафії, заснованій невтомним отцем Іваном Волянським. Як і о. Волянський, отець О. Тот, вдівець, зазнав прикрощів від місцевих римокатолицьких священослужителів, у цьому випадку — від єпископа міста Сейнт Пол владики Джана Айрленда. Але, не подібно до о. Івана Волянського, о. Олексій Тот перейшов на російське православ'я і прожив тут дуже інтенсивне життя, переконуючи русинів „повернутися до православ'я — правдивої віри святого Володимира”. В ті часи стати православним значило майже певно розчинитися в російському етнонаціональному потоці. Із значною фінансовою та моральною підтримкою з боку російського царського уряду, російська православна місія в Америці була дійсно грізним опонентом.

Третя перешкода для українізації американських русинів був факт, що більшість руських священиків, які прибули до З'єднаних Стейтів Америки протягом 1880-их і 1890-их років, були мадяронами в обох відношеннях — і своїми уподобаннями і національною орієнтацією. Вони називали себе „угорськими русинами” і вони зорганізували „Соєдінєніє”, відоме тепер як Грекокатолицький Союз . До цієї третьої перешкоди входив також сильний і впливовий часопис „Американсько-русскій Вєстнік”.

Чимало угро-руських священиків діставали пряму допомогу від мадярського уряду, що далі продовжував пильно наглядати за русько-американською громадою аж до початку Першої світової війни. Нічого дивного, що ще так вчасно, як 29-го жовтня 1896 року, „Американсько-русскій Вєстнік” називав українізаційні намагання газети „Свобода”, тоді щойно ледве трирічного існування, формою „диявольської інтриги”.

Четверта й остання перешкода українізації протягом цього раннього періоду в Америці був брак ясного етно-національного погодження (згоди) внутрі самої русько-української громади.

(Продовження буде)

Українці Огайо єднаються з борцями України

Клівленд (О.Гайський). — У вівторок, 12-го січня 1982 року, українська громада метрополії стейту Огайо мала імпрезу, яка майже під кожним поглядом промінювала доцільність і практичний сенс: „День єднання” — в холоді й голоді - з тими нашими братами й сестрами в Україні, які по тюрмах, ґулаґах і психіятричних лічницях московських окупантів „караються мучаться, але не каються” у борні за вільне життя народу.

Організатори імпрези — Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського — запросили до активної участи всі українські організації і всю українську громаду Великого Клівленду й околиць, вживши засобів інформації та пропаґанди. На жаль, ні всі ці зусилля, ні патронат Українських Злучених Організацій над імпрезою, ні шестирічна вже традиція такого „Дня єднання з борцями України”, — не знайшли належного зрозуміння в гущі громади... Можливо, причина такого стану криється у відсутності належного з'ясування двох різних аспектів такого „Дня єднання”. У даному випадку йдеться про аспект інтимно-реколекційний і аспект масово-маніфестаційний.

Можливо, що тут масовий громадянин не розуміє містичної символіки єднання в холоді й голоді, отже, в умовах, які вимагають деяких малих жертв, чи невигод, але ж такі самі (з вийнятком холоду) „жертви” й „невигоди” чекають нас у передвеликодній місійний час. Тоді ми постимо, сповідаємося (говіємо) й єднаємося перед празником Воскресіння, чи й найбільшим національним святкуванням 22- их Січнів 1918 й 1919 років.

Що може бути кращого, як за два тижні перед цим святом свят — відбути малі національні реколекції (які повинна відповідними статтями подати наша преса, порушуючи проблеми — від Крут і по сьоднішній час) !

Інакше дивилися б на нас, українців, управи американських, канадських чи інших міст, якби ми на закінчення такого „Дня єднання” виступили перед міським будинком-ратушею тисячною масою і заявили, хто ми і чого ми хочемо. А потім тисячним натовпом пішли б до церков, щоб просити у Бога благословення у нашій дальшій мандрівці до Великої Мети...

Пишемо ці слова не в докір комусь. Ми тільки хочемо, щоб „День єднання” не звужувати до студентських, чи молодіжних рамок.

Якщо дотепер так і було, то треба участь у цьому Дні розширити до найбільших меж і зробити з нього традицію.

Хвиля масових арештів і переслідувань українських діячів культури, зактивізована Москвою 12-го січня 1972 року, що дала нашому ідейному студентству поштовх до організування „Дня єднання з борцями”, не скінчиться перед розвалом кремлівської тюрми народів. Отже, треба діяти... А покищо цього року свій моральний обов'язок у „День єднання на сто відсотків виконали півтора десятка студентів і студенток клівлендського Відділу ТУСМ, який об'єднує студіюючу молодь СУМ-А, Пласту й ОДУМ-му.

Їхнє шатро з синьо-жовтим прапором, в'язничними колючими дротами й написом: „Волю Україні і всім поневоленим народам!”, на Паблік сквері в центрі Клівленду, було центром уваги численної публіки.

Про цю подію звітувала місцеві преса та телебачення. Так, щоденник „Клівленд Прес” помістив велику світлину зі шатра з відповідним інформаційним коментарем. Щоденник „ПлейнДілер” надрукував інтерв'ю, переведене з цього приводу з Іриною і Марком Фаріонами. Кадри з „Дня єднання” були передані на телебаченні, канали 3 і 5. Увечері, 12-го січня, радіостанція WERE декілька разів повідомила, що „...в цей час у Паблік сквері українські студенти переводять „День єднання” на знак єднання з переслідуваними діячами культури в Україні”. Інтерв'ю з радіостанцією дав Ігор Ціпкевич.

Тільки українська громада не дописала... Перед ратушею могла виступити тільки... делеґація, яку, до речі, дуже тепло поздоровив і похвалив заступник посадника.

В церкві о. М.Федорович і о. І.Оришкевич відправили Богослуження перед навіть не сотнею людей. Стільки ж з'явилося на відповідну програму з даними про переслідуваних і суджених українських діячів в СССР. Віримо, що наступного року, громада покаже свою силу — щоб метрополія Огайо знала, кому посадник щороку присв'ячує „Український День”.

Календар...

(Продовження зі стор. 2-ої)

ГПУД, це „Ілюстрований Молитовник Української Дитини” з нагоди 1000-ліття хрищення Руси-України. Ціна „Календаря” 4 доляри. Його можна замовляти: Children's Care Group, 16 Rivercrest Road, Toronto, Ont. M65 4H3, Canada.

Хроніка Чикаґської громади

ПРОЩАЛЬНИЙ БЕНКЕТ О. ЙОСИФУ ШАРОМУ

Парафія св. Йосифа попрощала свого пароха о. Йосифа Шарого у неділю, 13-го грудня 1981 року. Отець Шарий, тепер вже піднесений до стану крилошанина, з Новим Роком перенісся до Дітройту по 25-ти роках служби громаді, в якій виявив себе не лише добрим парохом, священослужителем, але й адміністратором, провідником громади, інспіратором, а навіть архітектом, бо разом з архітектом Зеноном Мазуркевичем із Філядельфії запроєктували будову нової церкви унікального виду і оформлення з 12-ма золотими копулами.

Отець крилошанин прийшов до нас дуже молодим, молодим залишився він і донині. Його 25-річну адміністрацію розглядали промовці на бенкеті в його честь. Бенкет цей був прощальним бо інсталяційного прийняття не було, тому що 25 років не було парафії, не було людей, ні церкви, а новий парох мешкав у наймах. Про успіхи о. Шарого вже була мова у „Свободі”. Він прийшов до нас, і ми його прийняли, а тепер попрощали.

Були світла й тіни в адміністрації о. Шарого, але світла були такі сильні, а наглядні докази сильної віри і з неї випливаючої витривалости й успіхів, що слабі признаки тіней, які скрізь бувають, були заслабі. Світло побідило темряву.

Три сотні учасників бенкету вислухали промовців й мистецьку програму дітей й старших з хоровими виступами включно.

Отець крилошанин Шарий був людиною „давн ту ерт”, не перетинав стяжок, (залишав це іншим), а сам приготовляв ті імпрези зі стяжками. Парохіяни попрощали, пароха по-українському — п'ятикратним многоліттям, і по-американському, бо дали йому свідоцтво „стрейт Ей.” Не вираховую промовців, бо їх було багато, а бенкет був для пароха, а не для промовців. Бенкетом проводив завжди і всюди присутній Рудольф (Руді) Пришляк. Отець крилошанин мав коротку прощальну промову.

ПАМ'ЯТІ ІВАНА ЛОЗИНСЬКОГО

Похорони І.Лозинського, сотника УГАрмії, члена ОбВУА, який дожив до 95 р. віку, відбулися у вівторок, 15-го грудня 1981 року. І. Лозинський вибрав військову кар'єру по скінченні гімназії за намовою о. П. Кміта, катехита в Дрогобичі. За австрійських часів українці чомусь уникали сталої служби в армії Габсбурґів, ними були - польовий маршал Антін фон Лаврівський (Маркель); ген. Степан фон Кобилянський; ген. Осип фон Доброволя Вітошинський і Фелікс фон Шепарович. Дідо Спочилого був майором сталої служби (штанду) армії Австрії.

Голова Відділу ОбВУА Орест Городиський мав прощальну промову в каплиці Музики. 12 авт відпровадили Спочилого в морозний день на цвинтар св. Миколая. З приводу похоронів вийшла наяв історія служби св. п. сотника, який у своїй скромності за життя не чванився військовими медалями.

Св. п. І.Лозинський був лейтенантом 77 піхотного полку і разом зі залогою твердині Перемишль попав у російський полон і перебував у таборі полонених біля Царицина (Сталінґраду). Брав участь в окупації Босни і Герцеґовини, а з 1918 року служив в УГА до Чотирокутника Смерти включно. По нашій програній був військовим урядовцем за Польщі, а при кінці Австрії був військовим комендантом військового шпиталю для вояків, що лікувалися на очну недугу — трахому — в селі Сениськах (моє рідне село), де були казарми для вартової служби фортів. Одружений, мав дві доні, обидві одружилися з лікарями — . . . Харуком і Целевичем. Був він релігійною людиною, при кінці життя везли його до церкви його внучка чи внук Харуки.

На тризні в Гейер ресторані мали коротке слово о. крилошанин Шарий, брат Покійного д-р Григорій і Юліян Позняк.

КОРПОРАЦІЯ ДОМУ „ЛЕВИ“

Це спортове товариство, що існує вже 25 років, вирішило продати свій дім для Кредитової Юнії „Самопоміч” за суму 50 тисяч. Кредитова юнія росте і потребує більше місця, а сусідній дім буде для неї вигідний для поширення бизнесу. „Леви” одержуть т. зв. ліс на 99 років за ціну одного доляра річно, та будуть користуватися другим поверхом, де після ремонту буде Клюб „Левів”.

Таким чином, трансакція продажу допоможе кредитівці і „Левам”, які позбудуться боргу й клопотів а задержать льокаль клюбу. Там міститься також 399-ий Відділ УНСоюзу „Леви”. Адвокат Ілля Мула переведе леґальне оформлення продажу і „лісу”. На зборах уділовців Корпорації вибрано нову управу, яку знову очолив Роман Припхан, секретар 399-го Відділу УНСоюзу.

Степан Куропась

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 30-го СІЧНЯ 1982 р.

НАМТRАМСК, Mich. Річні загальні збори Т-ва Згода — 20-ий Відд., о год. 6-ій веч. в Українському Культурному Центрі, 26601 Ryan, Ворен, Миш. На порядку: відзначення найстарших членів, звіт, уділення абсолюторії, вибір нової Управи, вибір делеґатів і заступників на 30-ту Конвенцію УНС, плян праці на 1982 р. Якщо на означений час не буде відповідне число членів, збори відбудуться півгодини пізніше. Проситься чл. прибути. — Управа.

Філядельфія, Па. Річні збори 324-го Відд., о год. 7:30 веч. в домі Української Громади при 800 N. 23-ій і Бравн вул. Обов'язком є всім чл. взяти участь у зборах. — Управа.

НЕДІЛЯ, 31-го СІЧНЯ 1982 р.

Кліфтон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Українська Січ 182 Відд., о год. 3-ій по пол. в залі Укр. Провосл. Церкви, 635 Брод вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1982 р. Вибір делеґата на 30 Конвенцію УНС. Проситься до численної участи членів. — Гр. Клименко, секр.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Леви 399-ий Відд., о год. 12:30 по пол. у домівці Левів, Безпосередньо по зборах відбудуться ширші сходини для вибору делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. Участь чл. обов'язкова. — Ю. Косачевич, гол., Р. Б. Припхан, секр.

Честер, Па. Річні збори 237-го Відділу, о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Марії, при 3-ій і Вард вул. в Честер, Па. В програмі: звіти урядовців, вибір нової Управи та делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. — М. Крика, секр.

Чикаґо, Ілл. Річні збори 423-го Відд. ім. Є. Коновальця, о год. 1-ій по пол. в Домі Сеньйорів, 2355 W. Chicago Ave. У програмі: звіти керівних органів, дискусія, пляни на будуче і звіт К. Комісії, вибір Уряду на 1982 р., як теж вибір делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. взяти участь у цих важливих зборах. — Ст. Куропась, гол., Я. Берестянський, секр.

Бріджпорт, Па. Річні збори Б-ва свв. апп. Петра і Павла 383 Відд., о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Гор. Клюбу, 494 Форд вул. На порядку: звіт Управи та вибір нової на 1982 р. і вибір делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. взяти участь. — І. Андрусів, предс., Й. Хома, секр.

Торонто, Онт., Канада. Загальні збори 442-го Відд. ім. Ів. Мазепи, о год. 3-ій по пол. в домі при 39 Індієн Рд. Крес. На порядку: звіт Управи, вибір нової Управи на 1982 р., вибір делеґата і заступника на 30-ту Конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — І. Велигорський, предс., С. Левицький, секр.

Трентон, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ 245-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі УНДому при 477 Jeremian Ave. На порядку: звіт Управи і вибір нової Управи на 1982 р. Після річних зборів відбудуться місячні, на яких буде вибір делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС і придбання нових членів до УНС. Проситься чл. взяти участь у зборах. Після зборів — перекуска. М. Голінко, гол., М. Мартиненко, секр.

Піттсбурґ, Па. Річні збори Б-ва св. Николая 53-ій Відд., о год. 3-по пол. в Українському Домі, 1113 Карсон вул., на другому поверсі, в приміщенні Самопомочі. Проситься чл. взяти численну участь у так важних зборах. — В. Сачко, предс., Д. Головатий, секр.

НЕДІЛЯ, 7-го ЛЮТОГО 1982 р.

Сиракюзи, Н. Й. Місячні збори Т-ва Українська Січ 39-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в відділовому бюрі УНДОму. На порядку нарад: організаційні справи і вибір делеґарів на 30-ту Конвенцію УНС, збирання чл. вкладок: субота 5-8 год. веч. і неділя 12-2 по пол. Проситься чл. ввічливо взяти численну участь у зборах.

Філядельфія, Па. 28-мі річні загальні збори Т-ва ім. Л. Мишуги 153-ій Відд., о год. 10:30 ранку в Домі УНС, 5004 Н. Олд Йорк вул. На порядку: звіти і вибір Управи на 1982 р. Після загальних зборів відбудуться звичайні місячні для вибору делеґатів на 30-ту Конвенцію УНС. Члени зможуть заплатити свої чл. внески, а також відбудеться ґутірка з перекускою. — Проф. д-р Б. Гнатюк, гол., І. Одежинський, заст. гол., І. Скіра, секр., Б. Артимишин, заст. секр., М. Прасіцький, кас.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛЮТОГО 1982 р.

Клівленд, Огайо. Річні загальні збори Т-в Сокіл 336-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в кафетерії церкви св. Йосафата при Стейт Рд., Парма, Огайо 44134. Обов'язком всіх чл. прибути на Річні загальні збори. — М. Мельникович, гол. В. Стригун, фін. секр.

Чикаґо — Південь, Ілл. Звичайні річні збори Т-ва Укр. Амер. Єдність 35-ий Відд., о год. 11:30 перед пол. в кімн. під церквою Пресв. Богородиці при 4952 Палайна. На порядку: звіти і вибір нової Управи. По закінченні річних, слідуватимуть місячні збори для вибрання делеґата і заступника на 30-ту Конвенцію УНС. — Управа.

Клівленд-Парма, Огайо. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 240-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в кафетерії Школи св. Йосафата в Пармі, Огайо, 5720 Стейт Рд. Порядок дня: відкриття, вибір Президії, відчитання протоколу з попередніх зборів, звіт уступаючої Управи, дискусія, звіт К. Комісії і уділення абсолюторії, вибір нової Управи, К. Комісії, внески, закриття. Безпосередньо після річних зборів відбудуться місячні, на яких буде вибір делеґатів на 30 Конвенцію УНС. Якщо на визначений час не явиться статутом приписана кількість чл., збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. — Управа.

Філядельфія, Па. Збори для вибору делеґата на 30-ту Конвенцію УНС 105-го Відд., о год. 2-ій по пол., в приміщенні при 624 Lawler Place, Philadelphia, Pa. 19116. Після вибору делеґата, відбудуться Річні загальні збори з приписаним в статуті порядком нарад. Проситься про численну участь у зборах. — Управа.

